

Myyntilaskujen sähköistäminen ja sähköinen arkistointi - Case Marmorikynttilä Oy

Rytkönen, Tia

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Myyntilaskujen sähköistäminen ja sähköinen arkistointi
- Case Marmorikynttilä Oy

Tia Rytönen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2010

Tia Rytönen

Myyntilaskujen sähköistäminen ja sähköinen arkistointi - Case Marmorikynttilä Oy

Vuosi 2010 Sivumäärä 55

Taloushallinnon sähköistäminen on kasvava trendi, ja sen kehitys on jatkunut läpi 2000-luvun, vaikkakin ennustettua hitaampana. Useat asiantuntijat ovat sitä mieltä, että paperilaskulla ei ole tulevaisuutta, ja että verkkolaskutus on ennen pitkää arkipäivää kaikissa yrityksissä koosta riippumatta. On väläytetty jopa pakottamista keinona verkkolaskutukseen siirtymiselle. Suurten yritysten jalanjäljissä monet pk-yritykset joutuvatkin lähes pakon sanelemina siirtymään sähköiseen toimintamalliin vastatakseen kumppaniensa ja asiakkaidensa tarpeisiin. Moni yritys on ymmärtänyt verkkolaskutuksen hyödyt muun muassa kilpailuedun näkökulmasta. Verkkolaskutuksen käyttöönottoon liittyy kuitenkin myös lukuisia kustannuksia ja monimutkaisia vaiheita, mikä on monen pk-yrityksen kohdalla hidastanut tai kokonaan estänyt siirtymisen.

Opinnäytetyö käsittelee taloushallinnon osa-alueista myyntilaskutusta ja sen sähköistämistä. Sähköinen laskutus mahdollistaa sähköisen arkistoinnin, joka myös sisältyy käsiteltävien asioiden piiriin. Työssä selvitetään sähköiseen laskutukseen liittyvää käsitteistöä, sähköisen laskutuksen kehitystä, ongelmia ja haasteita sekä sen mukanaan tuomia hyötyjä. Case-osuudessa teoriaa sovelletaan käytäntöön, ja verkkolaskutusta pohditaan pk-sektoriin lukeutuvan, pöytäkynttilöitä valmistavan yrityksen, Marmorikynttilä Oy:n, näkökulmasta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia Marmorikynttilä Oy:lle suunnitelma helpottamaan verkkolaskutukseen siirtymistä onnistuneesti. Tavoitteena oli selvittää, voiko yritys siirtyä lähettämään laskuja sekä sähköisesti että rinnakkain perinteisesti uuden, testattavaksi hankitun laskutusohjelmiston avulla. Ohjelmiston valmiuksien lisäksi oli tärkeää selvittää asiakkaiden tarpeet. Jo esiselvityksestä kävi ilmi, että asiakkaiden verkkolaskutusvalmiudet ja laskutustavat vaihtelivat siinä määrin, että verkkolaskutuksen testaamista voitaisiin harkita vain yhden asiakkaan kanssa kerrallaan. Verkkolaskutus tulee varmasti pitkään olemaan yrityksessä rinnakkainen laskutustapa perinteisen paperisen laskun ja pdf-laskun kanssa juuri asiakkaiden vaihtelevien vastaanottovalmiuksien takia.

Verkkolaskutusratkaisun valinta sisältää myös operaattorin, laskuja välittävän palveluntarjoajan, valinnan. Työssä verrattiin vaihtoehtoja pk-yrityksen näkökulmasta jo tehtyjen, tuoreiden, operaattorivertailututkimusten avulla. Koska monessa yhteydessä kävi ilmi, että suuret operaattoripalveluja tarjoavat yritykset tulevat liian kalliiksi pienelle yritykselle, keskityttiin työssä lähinnä pankin tarjoamiin palveluihin.

Verkkolaskutusta ei yrityksessä vielä tämän projektin aikana otettu käyttöön, vaan tuloksena syntyi tarve jatkoprojektille, uudelle suunnitelmalle ja aikataululle. Sekä itse ohjelmistoon että sen tukemaan Finvoice-verkkolaskuun kaivataan päivityksiä, mikä johtaa uuteen tarjouspyyntöön. Tässä yhteydessä yrityksen on hyvä harkita myös muita vartenotettavia ohjelmistoja. Työn lopputuloksissa ja johtopäätöksissä on listattu verkkolaskutuksen edistämiseksi tehdyt toimenpiteet sekä jatkotoimenpiteet ja kehityskohteet.

Asiasanat sähköinen laskutus, verkkolasku, myyntilaskuprosessi, sähköinen arkistointi, verkkolaskutusratkaisu

Tia Rytönen

Electronic invoicing and document filing - Case Marmorikynttilä Ltd

Year	2010	Pages	55
------	------	-------	----

Electronic financial administration is a growing trend and the process has been in progress through the beginning of the 21st century. According to many experts in the field, paper invoices have no future and electronic invoicing will soon be common practice in every company. An increasing number of larger companies have already moved from paper invoices to electronic invoicing, which is forcing smaller companies to follow. Even though many companies have realized the benefits of e-invoicing, it also causes additional costs and complicated changes, which has been slowing down the enthusiasm for smaller companies to activate electronic invoicing.

This thesis concentrates on the issue of moving from paper invoices to electronic invoicing. E-invoicing enables electronic document filing, which is also included in the thesis. The thesis consists of a theoretical section and a development task section. The theoretical section of the thesis introduces and describes electronic invoicing in general. It describes the development of e-invoicing and introduces different electronic invoicing formats. It also highlights some essential problems, challenges, and benefits of e-invoicing. The development task section explores e-invoicing from the perspective of a small candle manufacturing company called Marmorikynttilä Ltd.

The purpose of this thesis was to describe the steps of successfully moving towards e-invoicing at the above-mentioned company. The objective was to study if the new invoicing software would also enable traditional invoices in addition to the e-invoices. It was also crucial to recognize the needs and requirements of the customers. The results indicated that different customers' requirements for invoicing vary and it is therefore impossible for Marmorikynttilä Ltd. to activate the electronic invoicing with all of them at the same time.

It is important for a company to choose the right e-invoicing solution and operator. Finnish banks and many IT-service companies provide a wide range of invoicing services. With regard to this development task, it was relevant to compare different solutions from the viewpoint of small and medium-sized enterprises. The comparison was made by exploring some recent surveys and operators' web pages. The research revealed that the large operators would be too expensive for a small company. Hence it was reasonable to concentrate on the services provided by the banks.

Electronic invoicing and document filing could not be activated successfully in the company during this thesis project. The company should continue with a new project plan and schedule. The software chosen by the company for invoicing needs updating, which leads to a new request for quotation. The company should also consider some other software solutions and ask for an offer. The actions that were made, as well as those yet to be made before the company could get started with electronic invoicing, are listed in the results section of this thesis.

Key words electronic invoicing, e-invoicing, e-invoicing solution, document filing, small and medium-sized enterprises

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Aiheen valinta	7
1.2	Työn tausta ja tarkoitus.....	7
1.3	Aiheen rajaus	8
2	Sähköinen laskutus.....	9
3	Sähköisen laskutuksen kanavat	12
3.1	Verkkolasku	12
3.1.1	Verkkolaskuoperaattorit ja - standardit.....	14
3.1.2	Verkkolaskutuksen hyödyt	15
3.1.3	Verkkolaskun keskeisimmät ongelmat	16
3.2	EDI-lasku	17
3.3	E-lasku ja E-kirje-lasku.....	18
4	Sähköinen kirjanpidon arkistointi, lainsäädäntö ja maksuliikenne Suomessa	19
4.1	Sähköinen kirjanpitoaineisto ja lainsäädäntö	19
4.2	Maksuliikenne	21
5	Myyntilaskuprosessi ja sen sähköistäminen.....	22
5.1	Perinteisestä myyntilaskuprosessista sähköiseen.....	23
5.1.1	Laskujen perustiedot	24
5.1.2	Laskun muodostaminen	24
5.1.3	Laskun lähetys	26
5.1.4	Myyntireskontra, perintä ja arkistointi.....	27
5.2	Sähköisen myyntilaskutuksen aloittaminen.....	27
5.2.1	Yrityksen nykytilan kartoitus.....	28
5.2.2	Verkkolaskutusratkaisun valinta	28
5.2.3	Operaattorin valinta	30
5.2.4	Toiminnan testaus ja käyttöönotto	32
6	Marmorikynttilä Oy	33
7	Myyntilaskujen ja arkistoinnin sähköistäminen Marmorikynttilä Oy:ssä.....	34
7.1	Myyntilaskutuksen nykytila	36
7.2	Verkkolaskutusratkaisun ja operaattorin valinta	38
7.3	Sähköinen arkistointi	43
8	Yhteenveto verkkolaskutusprojektin onnistumisesta Marmorikynttilä Oy:ssä.....	43
	Lähteet	48
	Kuviot	51
	Liitteet.....	52

1 Johdanto

”Paperilaskulla ei ole mitään tulevaisuutta”, tiivistää EU:n asiantuntijaryhmän puheenjohtaja Bo Harald vuoden 2008 lopulla ilmestyneessä Tilisanomat-lehden haastattelussa. Hänen johtamansa työryhmän tavoitteena on vuoteen 2010 mennessä saada valtaosa yrityksistä ja yksityishenkilöistä käyttämään elektronista laskutusjärjestelmää maksuliikenteessään. (Gedik 2008, 22-23.)

Suomi on sähköisen taloushallinnon kärkimaa, vaikka kehitys on ollut oletettua hitaampaa. Sähköinen taloushallinto mielletään usein vain verkkolaskutuksena ja laskujen käsittelynä sähköisesti. Termin syvempi merkitys kattaa talouden prosessit yli yritys- ja organisaatorajojen. Meillä on yli kymmenen vuoden kokemus sähköisestä taloushallinnosta, ja verkkopankkiakin käyttää huomattava osa väestöstä, mutta siitä huolimatta verkkolaskua käyttää vain pieni osa suomalaisista. Vauhti on kuitenkin kiihtymässä, suunnannäyttäjänä verkkolaskutuksen käyttöönotossa toimivat suuryritykset ja valtionhallinto, joita suuret säästöt ja kilpailuedun saavuttaminen houkuttelevat. (Lahti & Salminen 2008, 9; From 2009, 57.)

Verkkolaskutuksen hyödyt ovat moniulotteiset. EU on laskenut, että pelkästään käsittelykustannuksissa säästettäisiin 238 miljardia euroa vuodessa, jos kaikki yritykset ottaisivat verkkolaskutuksen käyttöön. Raha nousee monessa yhteydessä suurimmaksi syyksi sähköisen taloushallinnon hyötyjä jäljiteltäessä, mutta muitakin syitä on. Taloushallinnon prosessien tehostamisella ja automatisoinnilla on suuri merkitys organisaation toimintaa kehitettäessä ja kasvattaessa. Saavutettavia etuja on mm. asiakaspalvelun paraneminen, virheiden väheneminen, arkistoinnin helpottuminen sekä mahdollisuus reaaliaikaiseen taloushallinnon raporttien seuraamiseen. Ajantasainen tieto mahdollistaa koko yrityksen toimintojen joustavamman organisoinnin. Tässä yhteydessä on syytä mainita myös verkkolaskutuksen seurauksena ympäristökuormituksen pieneneminen paperin, musteen, öljyn ja puun käytön vähenemisen myötä. Syitä ja etuja voisi luetella lähes yhtä monta kuin on sähköisen laskutuksen puolestapuhujia. (Gedik 2008, 23; TIEKE A; Suomen Yrittäjät A.)

Pienten yritysten osalta verkkolaskun hyödyt ja edut eivät ole aivan yksiselitteisiä tai helposti havaittavissa, sillä hyötyjä on mitattava suhteessa kustannuksiin, ja kustannukset voivat vähän laskuttavissa yrityksissä nousta saatavia hyötyjä korkeammiksi. Hyvällä suunnittelulla ja yrityksen tarpeisiin kartoitetulla verkkolaskutusratkaisulla voidaan välttää pahimmat kompastuskivet ja saavuttaa parhaimmat hyödyt. Väistämätön tosiasia on, että myös pk-yritysten on ennemmin tai myöhemmin siirryttävä verkkolaskutukseen asiakkaidensa ja kumppaniensa vaatimuksesta. Siirtymäaikaa ei vain ole määritelty.

1.1 Aiheen valinta

Marmorikynttilä Oy on isojen pöytäkynttilöiden valmistukseen ja jälleenmyyntiin keskittynyt yritys. Kynttiläsesongin painottuessa syys-joulukuuhun on tuo aika myös myyntilaskutukselle kiireisintä aikaa. Sesongin myynti vastaa n. 90 % koko vuoden kynttilämyynnistä.

Marmorikynttilä Oy:n asiakkaista noin 90 % on keskisuuria tai suuria keskusliikkeitä, joilla kaikilla on kymmeniä, jopa satoja myymälöitä ja marketteja. Vaikka yrityksen merkittävimmät asiakkaat ovat kahden käden sormilla laskettavissa, muodostuu laskutettavista määristä valtavia, kun jokaisen myymälän tilaus on laskutettava omana laskunaan. Suuri osa ajasta laskutusprosessissa menee tällä hetkellä tilausten koneelle kirjaamiseen, joten toivottavaa olisi, että tulevaisuudessa tilaukset voitaisiin vastaanottaa sähköisesti, jolloin koko laskutusprosessi laskun aiheesta laskun arkistointiin voitaisiin hoitaa sähköisesti. Yrityksessä käytössä oleva laskutusohjelma on 10-15 vuotta vanha, joten ensisijainen tehtävä on päivittää ohjelmisto paremmin Marmorikynttilä Oy:n tämän päivän laskutus- ja arkistointitarpeita vastaavaksi.

Sähköiseen laskutusjärjestelmään siirtyminen otettiin yrityksessä puheeksi uuden laskutushenkilön myötä. Yrityksen palveluksessa työskentelevänä ja laskuttajankin roolissa toimineena sain toimeksiantona mahdollisuuden tehdä opinnäytetyön aiheeseen liittyen. Sähköinen laskutus, laajemmin sähköinen taloushallinto, on hyvin ajankohtainen aihe, jota jokaisen pienemmänkin yrityksen on pohdittava ennemmin tai myöhemmin. Suurten yritysten ja organisaatioiden jalanjäljissä myös pk-yritykset ovat pakotettuja siirtymään verkkolaskutukseen, ja niiden tarpeisiin soveltuvia verkkolaskupalveluja on alettu kehittää entistä kattavamiksi ja joustavamiksi. (Basware 2010.)

1.2 Työn tausta ja tarkoitus

Verkkolaskutus tulee kiistatta tulevaisuudessa olemaan osa jokapäiväistä toimintaa jokaisessa yrityksessä. Isot yritykset näyttävät suuntaa ja pienten on seurattava perässä asiakkaidensa tarpeita ja toiveita täyttävästi. Näin ollen myös Marmorikynttilä Oy on tullut käännekohtaan, jossa muutostarpeet on tunnistettu, ja verkkolaskutukseen siirtyminen on otettu työn alle. Siirtymävaihe saattaa viedä pitkänkin ajan asiakkaiden teknisistä valmiuksista riippuen, mutta järjestelmän sisäänajo on hyvä aloittaa hyvissä ajoin. Yrityksessä ei kuitenkaan katsota realistiseksi mahdollisuutta siirtyä heti kaikkien asiakkaiden osalta verkkolaskuttamiseen, vaan Marmorikynttilä Oy:n on myös kyettävä jatkossakin tulostamaan osalle pienistä asiakkaista laskut paperiversioina tai vaihtoehtoisesti lähettämään ne pdf-muotoisena sähköpostin liitteenä. Ohjelmisto- ja verkkolaskutusratkaisun valinnassa kyse onkin siitä, mikä ohjelmisto tai ratkaisu pystyy tarjoamaan kaikki kolme laskutustapaa rinnakkain ja kuinka

arkistointi tällöin hoidettaisiin. Prosessi halutaan luonnollisesti toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Työn aloitusvaiheessa yrityksessä ollaan tilanteessa, jossa uusiin ohjelmistoratkaisuihin on vasta alettu tutustua. Yrityksessä vielä käytössä olevasta ohjelmistosta on saatavana uusi, päivitetty versio, joka on otettu tarkempaan käsittelyyn. Ensisijainen tehtävä onkin selvittää, mitkä ovat ne asiat, jotka yritys kokee välttämättömiksi sisältyä ohjelmistoon ja pystyykö kyseinen ohjelmisto vastaamaan näihin tarpeisiin.

Työn tarkoituksena on laatia yritykselle esiselvitys ja suunnitelma sähköiseen myyntilaskutukseen ja arkistointiin siirtymisestä. Suunnitelma sisältää vaiheet nykytila- ja tarvekartoituksesta verkkolaskutusratkaisun ja operaattorin valintaan. Työssä pohditaan ja esitellään yrityksen näkökulmasta verkkolaskutuksen mukanaan tuomia hyötyjä, mahdollisuuksia ja verkkolaskutukseen siirtymisessä mahdollisesti ilmeneviä ongelmia. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, vastaako Sauma-ohjelmisto yrityksen tarpeita ja onko sen käyttöönotto kannattavaa. On tärkeää selvittää, voidaanko sen avulla tuottaa laskuja siinä muodossa kuin yrityksen asiakkaat vaativat.

1.3 Aiheen rajaus

Opinnäytetyö on rajattu käsittelemään sähköisen taloushallinnon osa-alueista myyntilaskutusta sekä sähköistä arkistointia, joka mahdollistuu sähköiseen laskutusjärjestelmään siirtymisen myötä. Yrityksen ostolaskujen käsittely on ulkoistettu, joten siitäkin syystä rajaus ulottuu vain myyntilaskutukseen. Paineita verkkolaskutukseen siirtymiselle luovat myös asiakkaat, jotka ovat toinen toisensa jälkeen ilmoittaneet siirtymisestään vastaanottamaan ensisijaisesti verkkolaskuja. On kuitenkin tärkeää muistaa, että pelkällä myyntilaskutuksen sähköistämällä ei yksistään saavuteta kovin merkittäviä hyötyjä, vaan koko ketju tilauksen saapumisesta laskun muodostamiseen ja arkistointiin tulisi tulevaisuudessa pyrkiä sähköistämään. Laskun lähetys on viime kädessä vain yksi ja melko pieni vaihe prosessissa.

Työ koostuu teoria- ja case-osuudesta. Teoriaosiossa selvitetään aluksi sähköisen laskun määritelmää, josta siirrytään pienempiin osa-alueisiin. Sähköinen lasku on ikään kuin yläkäsite ja sen alakäsitteenä esitellään sähköisen laskun kanavia, joita muun muassa verkkolasku, EDI-lasku ja e-kirje-lasku ovat. Verkkolaskua käsitellään kattavimmin, sillä se on kehittynein ja ajankohtaisin sähköisen laskuttamisen muoto. Verkkolaskuun ja -laskutukseen liittyy käsitteitä, kuten verkkolaskupalvelimet, joita työssä nimitetään operaattoreiksi, sekä standardit, joiden tarkoituksena on luoda yritysten välille yhteisiä esitystapoja verkkolaskuille. Eri lähteet painottavat usein verkkolaskun hyötyjä niin laskuttajan kuin

laskun vastaanottajan näkökulmasta, mutta verkkolaskutuksen käyttöönottoon liittyvät ongelmat on myös olennaista selvittää kompastuskivien välttämiseksi. Opinnäytetyön ja projektin kannalta olennaista on tutkia asiaa pk-yrityksen näkökulmasta.

Sähköinen taloushallinto on vahvasti kytköksissä lakiin, sillä lainsäädännössä on annettu yleisohjeet siitä, millaisia menetelmiä koneellisessa kirjanpidossa tulee noudattaa. Suomalaista, verrattain hyvin edistyksellistä, maksuliikennejärjestelmää ja siinä tapahtuneita uudistuksia käsitellään samassa luvussa. Myyntilaskuprosessia käsitellään sekä perinteisestä että sähköisestä näkökulmasta painottaen kuitenkin jälkimmäistä.

Case-osuudessa peilataan teoriaosuudessa esiteltyjä asioita käytäntöön. Näkökulmana siinä on laskutusjärjestelmän muutos- ja kehitystarpeet Marmorikynttilä Oy:ssä. Yrityksessä on jo projektiin lähdetessä valittu verkkolaskutukseen tietty ohjelmisto tietyistä syistä, mutta tehtäväksi jää selvittää sen lopullinen soveltuvuus yrityksen ja sen asiakkaiden tarpeisiin ja vaatimuksiin. Ohjelmiston käyttöönotto on ajan rajallisuuden vuoksi rajattu työn ulkopuolelle.

2 Sähköinen laskutus

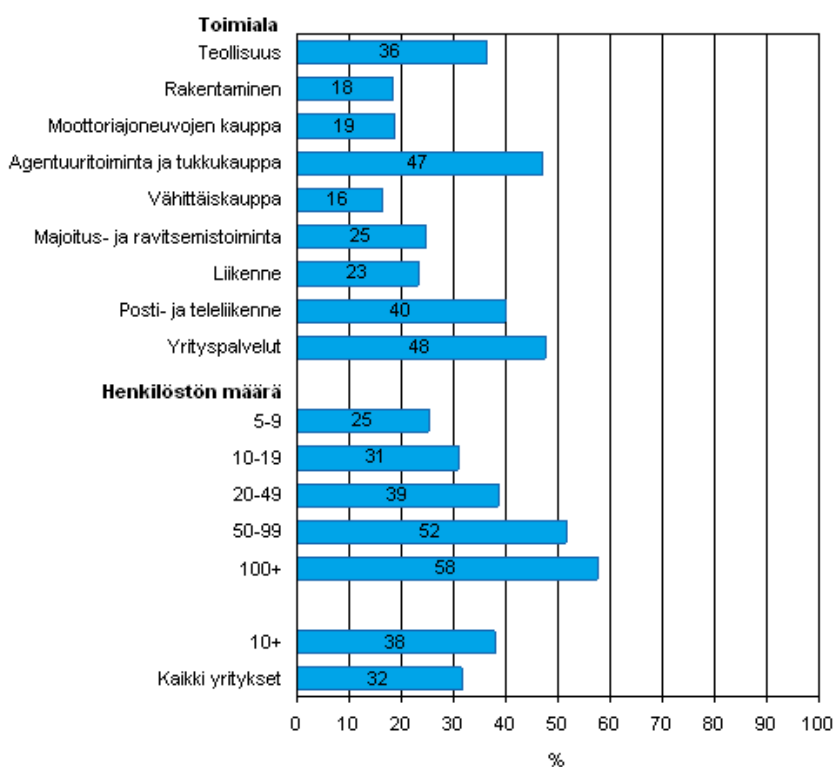
Sähköisellä laskutuksella voidaan tarkoittaa joko laskun lähettämistä asiakkaalle pdf-muotoisena sähköpostin tiedostoliitteenä tai laskun tietosisällön välittämistä vastaanottajalle sähköisesti muodossa, jossa tämä voi lukea tietosisällön suoraan ostoreskontraan ja laskunhyväksytysjärjestelmään. Sähköisestä laskusta ja verkkolaskusta puhutaan usein samaa tarkoittavina asioina, mutta sähköinen lasku on laajempi käsite, joka kattaa laskut varsinaisesta sähköisestä verkkolaskusta vähemmän sähköiseen e-kirje-laskuun ja sähköpostilaskuun. (Atsoft 2004; Suomen Yrittäjät A.)

Sähköinen laskutus on osa sähköistä taloushallintoa. Sähköisen taloushallinnon ytimen muodostaa verkkolasku, joka parhaimmillaan johonkin taloushallinnon järjestelmään kytkettynä mahdollistaa kirjanpidon automatisoinnin. Sähköisellä laskutuksella pyritään mm. turhien kustannusten ja aikaa vievien paperinpyörittävien vaiheiden karsimiseen laskutusprosessista. Laskutukseen liittyy olennaisesti laskutettava tilaus, joten kun tilauksen lähetyksen ja vastaanottokin sähköistetään, eikä tilauksen syöttöä manuaalisesti koneelle enää tarvita, voidaan vasta saada sähköisestä laskutuksesta sen hyödyt käyttöön. (Suomen Yrittäjät A.)

Suomessa lähetetään ja vastaanotetaan vuodessa yhteensä arviolta 500 miljoonaa laskua, joista noin 300 miljoonaa kuluttajien toimesta. Valtaosa, n. 86 %, kuluttajista saa laskunsa

edelleen paperiversiona, vaikka verkkopankkia aktiivisesti käyttää jo yhdeksän kymmenestä kuluttajasta, ja näin ollen lasku voitaisiin myös vastaanottaa suoraan sinne. (Launonen 2009.)

Vuonna 2007 Tilastokeskus toteutti eri aloilla toimivien yritysten keskuudessa kolmatta vuotta peräkkäin kyselyn, joka sisälsi kysymyksiä mm. sähköisen laskun käytöstä. Kyselyssä sähköinen lasku on kategorioitu kolmeen muotoon: verkkolasku, EDI-lasku ja muu sähköinen lasku. Näistä eniten kiinnostusta herättää kehittyneemmät sähköisen laskun muodot, verkkolasku ja EDI-lasku. Kysely osoitti, että vuonna 2007 verkkolaskuja lähetti 12 % ja kehittyneitä sähköisiä laskuja, verkkolaskuja ja EDI-laskuja, 14 % yrityksistä. (Tietotekniikan käyttö yrityksissä 2008.)

Kuvio 1: Sähköisen laskun (verkkolasku, EDI-lasku tai muu sähköinen lasku) lähettäminen yrityksissä vuonna 2007. (Tilastokeskus 2008.)

Tilastokeskuksen julkaisemasta tilastosta (kuviota 1) selviää, että sähköisen laskun lähettämisessä on toimialakohtaisia eroja. Tilasto vahvistaa myös aiemmin ilmi käyneen seikan: suuret yritykset ovat edelläkävijöitä sähköisen laskutuksen käyttöönotossa. Toisaalta tilastosta käy ilmi myös, että kolmannes pienistä, vähintään viisi henkilöä työllistävistä, yrityksistä on käyttänyt ainakin jotakin sähköisen laskunlähettämisen muotoa. Toimialoista

yrittyspalvelujen, posti- ja teleliikenteen, tukkukaupan sekä teollisuuden aloilla sähköinen laskunlähetyks on tavallisinta.

Verkkolaskutuksen kehityssuunta on koko ajan voimakkaasti kasvava, ja erilaisia työryhmiä on perustettu edistämään sähköistä laskutusta. Eräs näistä on liikenne- ja viestintäministeri Suvi Lindénin huhtikuussa 2008 asettama työryhmä, jonka tavoitteena on saada sähköinen laskutus yleistymään vuoteen 2011 mennessä. Työryhmän toimeksiantoon sisältyi kirjaus, jonka mukaan julkisen sektorin kaikki ostolaskut on vaadittava sähköisesti vuoden 2009 loppuun mennessä. Myös myyntilaskujen lähettämiseen vaadittiin erityistä panostusta yrityksiltä ja yhteisöiltä itseltään. Verkkolaskutus etenee hyvin suurissa yrityksissä ja valtionhallinnossa. Työryhmä katsoo tärkeäksi kohdistaa toimenpiteet verkkolaskutuksen vauhdittamiseksi pk-yrityksiin ja kuntiin. Esteiden poistamiseksi ja käyttöönoton edistämiseksi työryhmä peräänkuuluttaa toimijoiden parempaa ja sujuvampaa yhteistyötä. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Vuosien 2008-2010 aikana useat suuret yritykset myös julkisen sektorin ulkopuolella ovat ilmoittaneet siirtyvänsä ainoastaan verkkolaskujen vastaanottoon. Verkkolaskujen vastaanotto näyttääkin tutkimusten ja tilastojen valossa olevan vielä lähettämistä yleisempää. (Gedik 2008; Tietotekniikan käyttö yrityksissä 2008.)

Suomen Yrittäjät toteuttivat vuoden 2008 alkupuoliskolla jäsenillään kyselyn, jossa kartoitettiin sähköisen laskun käyttöä ja näkymiä pk-yrityksissä. Kysely lähetettiin 5000 pk-sektorin yritykselle ja siihen vastasi 698 yritystä. Selvitys osoitti, että sähköpostin välityksellä lähetettävien laskujen määrä oli lähes kaksinkertaistunut vuoden 2005 syksyn tasolta, jolloin Suomen Yrittäjät yhdessä Suomen Pankin kanssa toteuttivat vastaavanlaisen selvityksen. (Suominen 2008.)

Kyselyn merkittävin havainto oli se, että lähes puolet sähköistä laskua käyttävistä tai käyttöönottoa suunnittelevista toteuttaa sen pdf-muotoisena sähköpostin liitteenä. Vaikka periaatteessa tämänkaltainen täysin suojaamaton laskunlähetyystapa sisältää tietoturvariskin, ei sitä yrityksissä koettu merkittäväksi riskiksi. Seuraavaksi yleisin laskunlähetyystapa oli laskun lähettäminen suoraan kirjanpito-ohjelmasta asiakkaalle. Laskun lähettäminen kirjanpito-ohjelmasta e-laskupalvelun kautta oli vasta kolmanneksi suosituin vaihtoehto. Ulkopuolisista e-laskupalveluista Finvoice oli merkittävin. (Suominen 2008.)

Laskun lähetystä sähköpostin liitteenä puoltaa se, että tällöin pankin tai operaattorin kustannukset jäävät pois. Etenkin pienille, vähän laskuja lähettävillä yrityksillä tämä on merkittävä seikka laskutustapaa valittaessa. Kustannusten vähenemistä pidettiin sähköisen laskun eduista tärkeimpänä. Tärkeäksi katsottiin myös laskujen maksamisen nopeutuminen

sekä asiakkaiden vaatimukseen vastaaminen. Sähköisen laskun ongelmista keskeisimpinä esille nousivat yhteensopivuusongelmat omien ja asiakkaiden järjestelmien välillä, asiakkaiden haluttomuus ottaa sähköisen laskutuksen vastaanotto käyttöön sekä sähköisen laskun yhteensopivuusongelmat kirjanpito-ohjelmien kanssa. Sähköisen laskun, verkkolaskun, etuja ja ongelmia käsitellään laajemmin edempänä. (Suominen 2008.)

3 Sähköisen laskutuksen kanavat

Sähköinen lasku voidaan lähettää vastaanottajalle useiden eri kanavavaihtoehtojen avulla. Kanavat eroavat toisistaan, eivät ainoastaan tekniseltä formaatiltaan, mutta myös muilta ominaisuuksiltaan olennaisesti. Sähköisistä laskukanavista yleisimmin käytössä ovat verkkolaskut, joita on käytössä yleisimmin kolmea eri standardia: EDI-laskut, e-kirje-laskut sekä sähköpostin liitteenä lähetettävät laskut. Yritysten on keskenään ennalta sovittava, mitä laskukanavaa ne aikovat yhteistyössään käyttää, sillä etenkin kehittyneemmät sähköisen laskun kanavat, EDI- ja verkkolasku, vaativat erilaiset tekniset valmiudet. E-kirje- sekä sähköpostilasku vaativat manuaalista käsittelytyötä, eivätkä näin ollen ole sähköisiä laskuja sanan varsinaisessa merkityksessä. (Lahti & Salminen 2008, 84.)

Seuraavassa esitellään edellä mainittuja olennaisimpia sähköisen laskun lähetyksen kanavia niin yrityksen kuin kuluttajan näkökulmasta panostaen kuitenkin verkkolaskun kattavampaan käsittelyyn. Yrityksen näkökulmasta juuri verkkolaskulla on eniten tarjottavaa yrityksen taloushallinnon automatisoinnin kehittymisen kannalta. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

3.1 Verkkolasku

Verkkolasku on sähköisessä muodossa lähetettävä lasku, jonka vastaanottava yritys vastaanottaa automaattisesti omiin tietojärjestelmiinsä. Verkkolaskun tiedot vastaavat täysin paperiversion tietoja, ja nämä tiedot voidaan esittää joko kuvana tai datatiedostona. Laskun kuvaan on mahdollista lisätä asiakkaan toivomia erittelytietoja tai muuta erikoisdataa. Verkkolaskun aineiston tietosisältö on lähtökohtaisesti vakio, se on samanlainen vastaanottajasta ja tämän taloushallinnon järjestelmästä riippumatta. Niin yritys kuin kuluttaja voi vastaanottaa verkkolaskuja. Kuluttajalle verkkolasku välitetään tämän valitsemaan palveluun, josta sen voi suoraan maksaa omassa verkkopankissa sähköisesti. Suomen kirjanpitolaian nojalla verkkolaskuja voidaan säilyttää sähköisessä arkistossa, mutta niistä on tarvittaessa pystyttävä tulostamaan paperiset kopiot. (Itella A; Suomen Yrittäjät B.)

Yksinkertaisimmillaan verkkolaskutus on helppoa, nopeaa ja edullista, ja verkkolaskun lähettämiseen tarvitsee vain internet-liittymän. Erillisiä vastaanottajakohdaisia muutoksia tai sopimuskäsittelyjä ei tarvita. Osapuolten ei tarvitse sopia tietokenttien sisältöjä tai

rakennetta, sillä datasisältö on useimmiten vakio. On laskettu, että noin 80 % yrityksen välisten laskujen käsittelykustannuksista kohdistuu vastaanottajalle. Verkkolaskun avulla käsittelykustannusten on laskettu vähintäänkin puolittuvan. Toki myös laskun verkkolaskuna lähetettävä yritys hyötyy, kun muun muassa. laskutusprosessin manuaaliset työvaiheet saadaan karsittua. Suurimmat hyödyt saavutetaan kuitenkin vasta, kun yrityksen koko taloushallinnonjärjestelmä saadaan sähköistettyä tilauksen vastaanottamisesta laskun lähteykseen ja lopulta sähköiseen arkistointiin. Prosessin sähköistäminen vaatii taloudellista panostusta, mutta sillä saavutettavat edut maksavat panostuksen moninkertaisena takaisin. (Itella B; Itella C.)

Verkkolaskut voidaan vastaanottaa suoraan taloushallinnonjärjestelmiin palveluntarjoajan kautta tai verkkopankkiin tai muulle laskuja kokoavalle palvelimelle. Tietojärjestelmäratkaisut ja -tarpeet vaihtelevat yrityskoon, toimialan ja tilanteen mukaan. Pienen yrityksen ei välttämättä ole tarpeellista tai edes mahdollista hankkia kokonaisvaltaista integroitua järjestelmää, vaan sen tarpeisiin riittää usein yksinkertaisempi standardikirjanpito-ohjelma, joka kattaa olennaisimmat osiot asiakasrekisteristä myyntilaskutukseen, myynti-/ostoreskontraan ja pääkirjanpitoon. Pienimmille yrityksille järkevin ja kustannustehokkain tapa voi olla laskujen syöttäminen operaattoreiden järjestelmään operaattorin tarjoaman Internet-lomakkeen kautta. (Lahti & Salminen 2008, 32, 87; TIEKE B.)

Aivan kuin tietojärjestelmäratkaisut ja -tarpeet vaihtelevat yrityskoon ja toimialan mukaan, niin myös verkkolaskuttamiseen siirtymisen kustannukset. Etenkin pk-yritysten keskuudessa kokemukset verkkolaskutuksesta ovat olleet toisinaan huonot, ja juuri ennakkoluulot ovat yksi syy hitaaseen ja vastahakoiseen laskutusprosessin muutokseen. Useat verkkolaskutusta markkinoivat tahot korostavat verkkolaskutuksen nopeutta ja helppoutta, mutta pk-yrityksille ratkaisut osoittautuvat monesti kalliiksi ja monimutkaisiksi. Siksi onkin erityisen tärkeää tehdä esiselvitys ja kartoittaa perusteellisesti tarpeet, ottaa selvää lukuisista erilaisista ratkaisuista ja lähettää tarjouspyyntöjä toimijoille. (Siltala 2009.)

Verkkolaskun vastaanottamisen aloittamiseksi on tehtävä laskutusosoitteen muutos toimittajille. Laskuttajalle ilmoitetaan OVT-tunnus ja verkkolaskuoperaattori verkkolaskuosoitteen määrittämiseksi. Yrityksellä voi olla useampia verkkolaskuosoitteita, jotka eroavat toisistaan ns. välittäjäntunnuksen avulla. Välittäjän ollessa pankki käytetään usein Finvoice-välityspalvelua, jonka välittäjäntunnuksena on pankin BIC-tunnus. Lähetettäessä verkkolasku operaattorin kautta valitaan välittäjäntunnukseksi operaattorin ovt-tunnus, joka koostuu numerosarjasta. (Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

OVT-tunnus, "organisaatioiden välinen tiedonsiirto"-tunnus, on yleinen osapuolitunniste, jota verkkolaskutuksessa käytetään organisaation tarkkana tunnisteena. OVT-tunnuksen alkupää muodostuu Suomen verohallinnon tunnisteesta 0037. Tätä seuraa yrityksen Y-tunnus 8-merkkisenä ilman väliviivaa. Numerosarjan loppuun laitetaan vapaamuotoinen, 1-5 merkkiä pitkä, tarkenne joka voi kuvata esimerkiksi organisaation tiettyä yksikköä. Lopullisen tunnuksen pituus vaihtelee 12-17 merkkiin. (Ensiasteleet verkkolaskutukseen 2005.)

Verkkolaskutusosoitteisto on kansallinen palvelu, jonka tarkoituksena on saattaa yhteen verkkolaskuja vastaanottavat ja lähettävät yritykset. Tavoitteena on edistää ja helpottaa verkkolaskutuksen käyttöönottoa tuomalla esille verkkolaskua käyttäviä kumppaneita. Yritys saa oman verkkolaskuosoitteensa näkyville osoitteistoon, kun sillä on verkkolasku aktiivisessa käytössä. Osoitteiston käyttö yksittäisten osoitteiden osalta on yrityksille maksutonta. (TIEKE C.)

Vaikka verkkolaskuosoitteisto on kattava ja siitä löytyy lähes kaikkien välittäjäorganisaatioiden asiakkaita, kannattaa tietoihin suhtautua varauksella, sillä se saattaa sisältää vanhentuneita osoitteita. Siksi on järkevää ja suositeltua kerätä verkkolaskuosoitteet ja muut verkkolaskun lähettämiseen tarvittavat tiedot jokaiselta kumppanilta erikseen. (TIEKE D; Kankkunen 2008.)

3.1.1 Verkkolaskuoperaattorit ja -standardit

Verkkolaskuja lähettääkseen laskuttavan yrityksen tulee kytkeytyä johonkin lukuisista markkinoilla olevista operaattorivaihtoehdoista. Operaattoreina toimivat pankkien lisäksi useat ohjelmisto- ja it-yritykset, kuten Basware, Enfo ja Tieto (ent. TietoEnator). Pankit välittävät laskuja olemassa olevien verkkopankkiyhteykskanavien välityksellä. Verkkopankit tarjoavat mahdollisuuden laskujen vastaanotolle, arkistoinnille ja laskujen hallinnalle. Kilpailuetuna pankeilla on olemassa olevan tietoliikenneverkon käyttö.

Verkkolaskuoperaattoreiden volyymit ovat suuremmat ja ne ovat laskunvälityksessä pankeja askeleen pidemmällä. Operaattoriverkon kilpailuetuina ovat laajempi sähköisten sanomien kirjo, laskuliitteet ja mahdollisuus useampien teknisten standardien käyttöön. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Pankkien ja operaattoreiden lisäksi verkkolaskuviestien välitystä tarjoavat myös Internet-pohjaiset ratkaisut. Laskuttaja ei välttämättä tarvitse omaa ohjelmistoa, vaan voi tallentaa laskut palveluun, ja vastaanottaja saa laskun joko suoraan verkkolaskuna tai hän tiedon sähköpostitse saatuaan noutaa ja tallentaa laskun palvelusta järjestelmäänsä. Tämä palvelu on tärkeä sellaisille toimijoille, joiden laskutusjärjestelmät eivät tue verkkolaskujen lähetystä pankki- tai operaattoriverkkoon. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Käytännössä laskun lähettäminen tapahtuu niin, että laskudata siirretään laskuttajan laskutusjärjestelmästä operaattorille, joka välittää laskun oikeassa standardissa vastaanottajan operaattorille tai tulostuspalveluun. Operaattorin tehtävä on välittää ja konvertoida verkkolaskuja sekä valvoa laskuliikennettä. Operaattorit tarjoavat lisäarvopalveluina muun muassa tulostusta ja arkistointia. Esimerkiksi Enfon myyntilaskujen kokonaispalvelu kattaa kaiken aineiston vastaanotosta sähköisiin laskuihin, laskujen tulostukseen ja postitukseen sekä raportointiin ja arkistointiin. (Lahti & Salminen 2008, 85; Enfo 2010.)

Operaattorit tarjoavat sähköiseen laskutukseen omia standardilomakepohjia, jotka saattavat kuitenkin olla laskunlähettäjän kannalta toiminnaltaan aivan liian jäykkiä. Yrityskohtaisia muutoksia voi olla hankala, jopa mahdotonta toteuttaa.

Kun aineisto on saatu lähetettyä operaattorille oikeassa muodossa, operaattori pitää huolen laskun toimittamisesta oikeaa kanavaa pitkin joko vastaanottajan käyttämälle operaattorille tai postitse paperilaskuna, mikäli valmiutta verkkolaskun vastaanottoon ei ole. Operaattorit huolehtivat keskenään erilaisten standardien konvertoinnista oikeaan muotoon. Käytännössä minimivaatimus sähköiseen laskutukseen siirtymiselle on, että laskuttava yritys sopii laskujen konvertoinnista verkkolaskuformaattiin ja niiden välittämisestä vastaanottajalle. (Lahti & Salminen 2008, 87.)

Suomessa on käytössä pääasiassa kolme eri verkkolaskuformaattia: Suomen pankkien yhteinen esitystapa Finvoice, Tiedon oma formaatti TEAPPSXML sekä pohjoismaisen verkkolaskukonsortion yhteinen määritelmä elnvoice. Tekniseltä tietuemuudoltaan verkkolasku on aina muotoa XML tai ASCII standardista riippumatta. Standardilla tarkoitetaan vakioitua tiedostokuvausta, jossa määritellään verkkolaskun minimitietosisältö. Verkkolaskun tulee vähintään sisältää EU:n arvonnäköaladirektiivin mukaiset tiedot, laskun otsikkotiedot sekä operaattorin vaatimat tunnistetiedot. Myös laskun kuva on standardoitu ja sitä on mahdollista katsella tietokoneen näytöltä sopivalla katseluohjelmalla. (Lahti & Salminen 2008, 88.)

3.1.2 Verkkolaskutuksen hyödyt

Verkkolaskusta hyötyy niin lähettävä kuin vastaanottava osapuoli. Laskun lähettäjä hyötyy nopeammasta laskutusprosessista, kun laskun läpimenoaika lyhenee ja näin ollen myös raha virtaa nopeammin kassaan. Verkkolaskutuksella ja siihen yhdistettynä sähköisellä arkistoinnilla saadaan karsittua manuaalisia työvaiheita, mikä jälleen tehostaa laskutuksen kokonaisprosessia. Mikäli myös valmiudet sähköiseen tilausten vastaanottamiseen olisivat

olemassa, saataisiin koko ketjusta tehokkain mahdollinen. Hyötyjä lueteltaessa ei sovi unohtaa asiakaspalvelun ja imagon merkitystä yrityksen toiminnalle. Ennen pitkää verkkolaskutuksesta tulee yrityksille edellytys, mutta vielä tänä päivänä se on seikka, jonka avulla yritys voi saavuttaa kilpailuetua. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Verkkolaskutuksella on vaikutuksia myös ympäristön kannalta. Itella-konsernin vuonna 2009 toteuttaman tutkimuksen mukaan täysin sähköisen kirjeen tuotantoprosessin aiheuttamat hiilidioksidipäästöt ovat noin 40 % pienemmät kuin perinteisellä tavalla tuotetun ja jaellun kirjeen. Sähköisten toimintatapojen yleistymisen myötä tulevaisuudessa on mahdollista saavuttaa huomattavasti suurempi ero päästöjen välillä. Sähköisiä palveluita käyttävien volyymien kasvaessa hiilidioksidijalanjälki pienenee. (Siltala 2009.)

Myös vastaanottaja hyötyy verkkolaskusta. Itse asiassa vastaanottajan näkökulmasta verkkolaskutuksesta saatavat taloudelliset hyödyt ovat suuremmat. Kuten lähettäjällä myös vastaanottajalla manuaalivaiheet vähenevät ja laskunkäsittely, kierrätys ja hyväksyntä tehostuvat automatisoitumisen myötä. Verkkolaskun myötä virheet vähenevät ja kirjanpito automatisoituu. Parhaimmillaan kytkemällä verkkolaskujen käsittely hankintatoimeen ja tehtyihin tilauksiin voidaan saavuttaa koko ostolaskujen käsittelyprosessi. Verkkolasku tulisikin nähdä osana hankintatoimen prosessien kehittämistä. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

3.1.3 Verkkolaskun keskeisimmät ongelmat

Vaikka edellytykset verkkolaskun yleistymiselle on periaatteessa olemassa, ja eri toimijat korostavat verkkolaskun etuja, on kehitys pk-sektorilla toivottua hitaampaa. Tämä johtuu osaltaan siitä, että monissa yrityksissä ei vielä ole tunnustettu sähköisen laskun hyötyjä, eikä askelta eteenpäin kehityksessä uskalleta tai haluta ottaa. Eikä ihme, sillä useat markkinoilla olevat palvelut ja ratkaisut ovat usein käytöltään liian monimutkaisia tai kalliita toteuttaa. (Siltala 2009.)

Aamulehden heinäkuussa 2010 julkaisemassa artikkelissa ongelmat pk-yrittäjien hitaaseen verkkolaskutukseen siirtymiseen kiteytyvät seuraavasti: "Liian nopeasti ja liian kallista". Tällä tarkoitetaan sitä, että pienten yritysten näkökulmasta siirtymä tapahtuu liian nopeasti virastojen ja suurten yritysten painostuksen ja aikataulun mukaisesti. Artikkelin mukaan vain noin 5 prosentilla on valmius lähettää verkkolaskuja, vastaanottomahdollisuus on vähän suuremmalla osalla. Artikkelissa Suomen ympäristöekonomisti mainitsee verkkolaskutuksen esteiksi tiedon ja helppojen järjestelmien puutteen sekä verkkolaskujärjestelmien rajut hintaerot. Suomen yrittäjien toteuttamasta verkkolaskujärjestelmiä tarjoavien yritysten tuotteiden hintavertailusta käy ilmi, että esimerkiksi alle sataa laskua kuukaudessa käsittelevä yritys maksaa viidestä sentistä lähes viiteen euroon laskua kohden. (Ceder 2010.)

Pk-yritykset ovat kovan myllerryksen keskellä, kun suuret yritykset ovat ilmoittaneet siirtymisestään vastaanottamaan ainoastaan verkkolaskuja. Ongelmia on ilmennyt erityisesti yhteensopivuudessa asiakkaan järjestelmien kanssa. Rajapintojen toimivuus ja avoimuuden puute ovatkin suuri haaste. Tyypillistä on, että asiakasyrityksellä on omaan käyttöön räätälöity laskutusjärjestelmä ja pienemmän kumppaniyrityksen räätälöitävä oma olemassa oleva ohjelmistonsa asiakkaan järjestelmään sopivaksi. Toisella asiakkaalla saattaa olla taas toisen toimittajan järjestelmä, jolloin ollaankin haastavassa tilanteessa. Pääasiakas edellyttää tiettyjä tietosisältöjä, jolloin pk-yrityksen on rakennutettava laskutusohjelma vaatimukset täyttäväksi. (Siltala 2009; Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Myös eri toimijoiden, kuten pankkien ja operaattoreiden, välisessä yhteistyössä olisi parantamisen varaa. Erilaiset toimintatavat ja näkemys verkkolaskun merkityksestä prosessissa luovat kitkaa toimijoiden välille. Pankin kannalta verkkolasku on osa maksun välitysprosessia, operaattorit näkevät verkkolaskun osana laajempaa palveluprosessia, jossa siirtyy erityyppisiä viestejä. (Arjen tietoyhteiskunta 2009.)

Samansuuntaisia ongelmia ja syitä verkkolaskun uskottua hitaammalle kehitykselle nousee esiin myös Maija Kankkusen opinnäytetyössään toteuttamassa kyselyssä, jossa hän haastatteli useaa verkkolaskun parissa työskentelevää asiantuntijaa mm. Nordeasta, Sampostasta sekä ohjelmistoyrityksistä. Merkittävimpiä haastatteluissa esille nousseita ongelmia olivat pankin ja operaattoreiden välinen kilpailu, kalliit perustamiskustannukset, vähäinen tietämys verkkolaskusta ja tiedottamisen puute. Ongelmakohtiin on jo tartuttu, ja muun muassa pankkien ja operaattoreiden välistä teknistä yhteistyötä on kehitetty parempaan suuntaan.

Verkkolaskutukseen liittyy olennaisesti erilaiset operaattoreiden ja/tai pankkien kanssa tehtävät sopimukset, jotka saattavat aiheuttaa hämmennystä yritysten keskuudessa. Pankit voivat periaatteessa välittää verkkolaskuja kaikille yrityksille, mikäli yritysten, pankkien ja operaattoreiden väliset sopimukset ovat kunnossa. Halutessaan vastaanottaa verkkolaskuja operaattorin kautta, asiakas joutuu tekemään sopimuksen myös yhden tai useamman pankin kanssa. Useasti sopimusviidakkoa on pyritty karsimaan niin, että yritys, jonka ensisijaisena laskun välittäjänä toimii verkkolaskuoperaattori, on ottanut toiseksi operaattorikseen pankin. Tällöin, jos kumppaniyrityksillä on molemmilla voimassa oleva sopimus laskun välittämisestä pankin kanssa, sujuu verkkolaskun matka lähettäjältä vastaanottajalle sujuvammin, kuin jos vain toisella on operaattorina pankki. (Arjen tietoyhteiskunta 2009; Kankkunen 2008.)

3.2 EDI-lasku

EDI (Electronic Data Interchange) kehitettiin 80-luvulla suuryritysten tarpeisiin. Se perustuu kahdenväliseen hankintasanomien sähköistämiseen ja automaattiseen käyttöön yritysten tietojärjestelmissä. EDI-toteutus on verrattaen kallis ja hidas ottaa käyttöön, mikä on rajannut pk-yritykset sen käytön ulkopuolelle. Verkkolaskutus ja EDI-laskutus ovat toisiaan tukevia laskutusmuotoja, jotka on suunniteltu erilaisiin käyttötarkoituksiin. Verkkolasku on toimiva ratkaisu säännölliseen ja sopimukseen perustuvaan kulu-, tavara- ja hankintalaskutukseen. EDI-lasku on tarkoitettu tilanteisiin, joissa laskuttajan tuottama aineisto joudutaan täydentämään tai muokkaamaan vastaanottajan tarpeiden mukaiseksi. EDI-lasku edellyttää useimmiten sähköisen tilauksen ja se soveltuu paremmin suurten massojen käsittelyyn. Aineisto EDI-laskuissa voi olla muotoa EDIFACT tai XML. (Lahti & Salminen 2008, 60-61.)

Joidenkin arvioiden mukaan EDI-laskutus alkaa teknologian ja tietotekniikan kehityksen myötä väistymään uusien, joustavampien ratkaisujen tieltä. Toimivista ratkaisuista tuskin kuitenkaan tullaan luopumaan.

3.3 E-lasku ja E-kirje-lasku

E-lasku on yksityishenkilöille suunnattu pankkien kehittämä verkkolasku. Maksussa olevan laskun tiedot saapuvat henkilökohtaiseen verkkopankkiin, jossa sen voi tarkastaa ja hyväksyä maksuun tai maksattaa automaattisesti. Lukuisat suuret yritykset ovat siirtyneet tai pian siirtymässä e-laskutukseen, Suomen valtio etunenässä. Arvion mukaan kahden vuoden kuluttua jopa 80 % maksetuista laskuista on e-laskuja. Näin varmasti onkin, mikäli kaavailu kuluttajalta perittävästä paperilaskun lisämaksusta toteutuu. (Nordea 2010; Kettunen 2009.)

Itellan NetPosti-palvelu tarjoaa mahdollisuuden vastaanottaa ja arkistoida aiemmin paperilla saapuneet kirjeet, muun muassa laskut, sähköiseen postilaatikkoon, jossa niitä voi tarkastella paperiversiota vastaavana näkymänä. Palvelun käyttöönottoon kuluttajan tarvitsee rekisteröityä ja ottaa käyttöönsä henkilökohtaiset tunnukset palveluun tunnistautumiseksi. NetPostiin siirtyminen on helppoa ja säästää ympäristön kuormittumista. Toisin kuin verkkolaskupalvelussa, jossa e-lasku on tilattava jokaiselta laskuttajalta erikseen, NetPostiin kuluttaja voi siirtyä kertaaheittolla verkkolaskujen vastaanottoon kaikilta palvelussa mukana olevilta yrityksiltä. (Posti 2010.)

Posti tarjoaa myös yrityksen tarpeisiin e-kirje-palvelua, joka tunnetaan nimellä iPost. Palvelu sopii erinomaisesti myös laskujen lähetyväylänä, sillä siinä on otettu huomioon tietoturvasuhteet sekä monipuoliset käyttöominaisuudet. Palvelu toimii siten, että yritys lähettää iPost-aineiston sähköisesti Itellaan, joka tulostaa, kuorittaa ja jakelee postin vastaanottajalle. Lähettäjä itse valitsee laskunsa toimitustavan. iPost-palvelun kautta kirjeet

voidaan toimittaa myös täysin sähköisesti, jolloin ne voidaan lähettää joko kuluttajalle suunnattuun NetPosti-palveluun tai yrityksille verkkolaskuna Finvoice-lisäpalvelun avulla. Useat ohjelmistotalot tarjoavat palvelun käyttöön yhteensopivia ratkaisuja. Palvelun kautta lähetetty aineisto, oli se sitten lähetetty eteenpäin paperisena tai sähköisesti, tallentuu tietovarastoon, josta laskuttaja pääsee selaamaan laskuja vuoden ajan. Palveluun voidaan liittää myös sähköinen pitkäaikaisarkistointi. (Itella D.)

4 Sähköinen kirjanpidon arkistointi, lainsäädäntö ja maksuliikenne Suomessa

Suomalainen lainsäädäntö tukee ja ohjeistaa verkkolaskutukseen liittyvän elektronisen kirjanpidon laatimista kirjanpitolaille. Kirjanpitolaki mahdollistaa tietovälineiden käytön apuna kirjanpidon laatimisessa ja säilyttämisessä lukuun ottamatta tasekirjaa. Koneellisen kirjanpidon avulla pyritään kirjanpidon tehostamiseen, kirjanpidon laadinnan nopeuttamiseen sekä automatisoinnin avulla tapahtuvien kustannusten alentamiseen. Myös kirjanpidon luotettavuus ja oikeellisuuden kontrollointi paranevat automatisoinnin avulla. (EDILEX 2000.)

Suomalainen maksuliikennejärjestelmä on kansallisella tasolla maailman kehittyneimpiä. Raha kulkee osapuolten välillä sujuvasti ja nopeasti ilman suurempia viiveitä. Toimivaksi systeemin tekee pankkien kehittämät maksuliikennestandardit, jotka vähentävät virheitä ja automatisoivat taloushallintoa. Kotimaisessa maksuliikenteessä käytetään kattavasti viitteitä, jotka auttavat maksujen kohdistamisessa. Maksuliikennejärjestelmiä on tähän saakka kehitetty pääasiassa kunkin maan omien tarpeiden pohjalta mahdollisimman tehokkaiksi ja toimiviksi, mikä ei ole palvellut maksuliikenteen toteuttamista kansainvälisellä tasolla. Tänä vuonna 2010 otetaan historiallinen askel kehityksessä eteenpäin, kun kaikissa maissa siirrytään yhtenäisen euromaksualueen, SEPA:n, piiriin. (Lahti & Salminen 2008, 109; Suomen Pankki 2010.)

4.1 Sähköinen kirjanpitoaineisto ja lainsäädäntö

Yrityksen on sen liiketoiminnan alusta asti huolehdittava siitä, että kaikki liiketapahtumia kuvaava aineisto kootaan ja säilytetään. Kirjanpitoaineistoa ovat perinteiset paperiset laskut, tiliotteet, rahtikirjat, kuitit jne. Paperiton kirjanpito on sähköisessä muodossa oleva tallenne, esimerkiksi viitteellisten suoritusten tiedosto, tiliotetiedosto, lähetettyjen laskujen tiedosto ja sähköinen myyntilasku. Itse asiassa kaikki paperit ja tiedostot, jotka syntyvät, kun asioidaan toisten yritysten, asiakkaiden, pankkien ja viranomaisten kanssa ovat kirjanpitoaineistoa. (Kirjanpidon ABC 2009.)

Kirjanpidon tositemateriaalia ovat liiketapahtuman todentavat tositteet, niiden liitteet sekä liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto. Paperiton tositemateriaali on tyypillisimmillään verkkopankin kautta noudettu tiliote, verkkolasku tai muu sähköinen ostolasku. Tositteesta tulee ilmetä seuraavat asiat:

- päiväys (luovutus-, lasku- tai maksupäivä)
- mitä ja keneltä on ostettu (kun kyse ostosta)
- mitä ja kenelle on myyty (kun kyse myynnistä)
- maksutositteessa oltava näkyvillä maksaja, maksun saaja ja maksun syy

(Kirjanpidon ABC 2009.)

Verkkolaskuja lähettävän yrityksen tulee arkistoida myös laskun liitteet, mikäli luovutetut suoritteet eivät näy itse laskussa. Liitteiden lähettämisessä on otettava huomioon, että pankin infrastruktuuri ei tue liitteiden lähetystä, joten ne on lähetettävä esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona ja vastaanottajan on arkistoitava liite yhdessä laskun kanssa. (Fredman 2009.)

Kirjanpitoaineisto tulee arkistoida siten, että se on saatavissa aika- ja asijärjestykseen eli päivä- ja pääkirjoiksi. Suositeltavaa on tallentaa aineisto suoraan päivä- tai pääkirjaraportteiksi esimerkiksi pdf-muodossa, koska tällöin varmistetaan aineiston luotettavuus myös tilanteissa, joissa sähköinen arkistointijärjestelmä ei jostakin syystä ole käytettävissä. Sähköisesti arkistoidun aineiston tulee olla saatavissa selväkieliseen muotoon. Tarkoituksena on, että tositetiedostoissa on lähetetyistä ja vastaanotetuista laskuista täydelliset tiedot niin, että tositteiden kuvaamia liiketapahtumia voidaan tarkastella tietokoneen näytöltä samaan tapaan kuin paperitositteita mapissa. (Fredman 2009; Kirjanpidon ABC 2009.)

Sähköistä arkistoa ei milloinkaan tule säilyttää pelkästään aktiivijärjestelmässä, vaan niistä tulee tehdä järjestelmäriippumattomia tiedostoja, jotka ovat avattavissa ja joiden sisältö on tarkasteltavissa järjestelmästä luopumisen tai sen kaatumisen jälkeenkin. Toisin sanoen tiedostot tulee tallentaa sellaiselle medialle, jossa niitä voidaan käsitellä koko aineiston elinkaaren ajan. Järjestelmien elinkaari on usein lyhyt, eikä ole varmaa, että uusi järjestelmä tukee jossain muodossa 10 vuotta takaperin tallennettua tiedostoa. Tiedostojen säännöllinen varmuuskopiointi on avainasemassa tietojen säilymisen kannalta. Tiedot voidaan tallentaa esimerkiksi cd- tai dvd-levylle tallennuskapasiteetin tarpeesta riippuen. On mahdollista, että tulevaisuudessa jokin muu tallennusmuoto syrjäyttää nämä edellä mainitut tutut ja turvalliset mediat, joten tiedon säilyvyyden kannalta yrityksen on oltava ajan hermolla ja varauduttava tietojen siirtämiseen medialta toiselle ajoissa. (Verkkokaveri.fi 2005; Brax 2006, 21.)

Sähköinen arkistointi säästää paitsi paperikustannuksia, myös hyllytilaa, kun tarvetta laskumapeille ei enää ole. Muita etuja on muun muassa se, että kaikki tiedot ovat koottuna yhdessä paikassa, niitä on arkistointitavasta riippuen mahdollista selata fyysisesti useasta eri paikasta käsin ja ne on luokiteltu ja haettavissa tarvittaessa nopeasti. Toisaalta, tottumus selata laskuja perinteisesti niin, että voit nähdä paperin ja sen sisältämät tiedot lähes yhdellä silmäyksellä kädessäsi, on vahva. Tämä johtaa helposti siihen, että mikäli tarvittavaa laskua ei ole paperisena mapissa vanhaan tapaan, tulee se tulostettua yhdellä napinpainalluksella sähköisestä arkistosta. Paperiversion tulostaminen on vaivatonta ja sen voi heittää roskakoriin, kun sille ei ole enää käyttöä. Tämä taas johtaa siihen, että toteutuneet paperikustannussäästöt jäävätkin lopulta tavoiteltua pienemmiksi.

4.2 Maksuliikenne

Suomi on pankkitekniikan kehityksen kärkimaa, ja uusiin teknologioihin perustuvia pankkipalveluita on kehitetty. Suomalainen pankkiasiointi eroaa monella tapaa eurooppalaisesta. 96 % maksuliikenteestä Suomessa on konekielistä. Muualla Euroopassa konttoriverkostolla on edelleen suuri merkitys maksuasioiden hoitamisessa, sillä ne hoidetaan pääosin paperipohjaisina. Suomessa maksuliikenne hyödyntää enemmän tietotekniikan ja tietoliikenteen kehitystä. Sähköiset maksuliikennepalvelut ovat vähentäneet merkittävästi maksujen käsittelyä konttoreissa. (Finanssialan keskusliitto 2008.)

Eurorahan yleistymisen ja euroalueen yhteisen valuutan myötä käteisellä maksaminen missä tahansa toisessa euroalueen maassa on ollut helppoa, mutta laskujen maksaminen maasta toiseen ja maksujen vastaanotto euroalueelta ei toistaiseksi ole toiminut yhtä helposti. Tämä muuttuu pian, kun siirrytään yhtenäisen euromaksualue SEPA:n piiriin. SEPA (Single Euro Payments Area) helpottaa maksuliikennettä euromaiden välillä ja muuttaa tilannetta muun muassa tilisiirtojen osalta. Tilisiirron voi maksaa yhtä vaivattomasti kuin aiemminkin riippumatta siitä, kohdistuuko maksu kotimaahan vai toiseen SEPA-maahan. Siirtymävaihe tulee pian päätökseen, sillä vuoden 2010 loppuun mennessä tarvittavat muutokset on oltava tehtynä. Siirtymäajan jälkeen maksujen välitys toimii koko yhtenäisellä euromaksualueella samoilla standardeilla ja nykyistä yhdenmukaisemmin. (SEPA-esite pk-yrityksille 2010.)

SEPA muuttaa maksamista, laskuttamista ja maksujen vastaanottoa yrityksissä. Pk-yritysten osalta vaikutukset ja niiden suuruus riippuvat siitä, toimiiko yritys vain Suomessa vai onko sillä toimintaa myös muissa SEPA-maissa. Tilisiirroissa aletaan käyttää maksun saajan tietoina tilinumeron kansainvälistä muotoa IBANia sekä saajan pankin yksilöivää BIC-tunnusta. Maksujen välityksen nopeus muuttuu SEPA-alueella. Suomessa maksujen välitysajat ovat olleet jo muutenkin lyhyitä, mutta SEPA:n myötä myös rajat ylittävien maksujen välitysaika

lyhenee. Aluksi maksun välitys vie enimmillään kolme pankkipäivää, mutta myöhemmin vuoden 2010 alusta maksujen välitys nopeutuu yhteen pankkipäivään. (SEPA-esite pk-yrityksille 2010.)

Yrityksissä SEPA-muutokset aiheuttavat muutoksia ja päivityksiä taloushallinnon ohjelmistoissa. Yrityksen tulee selvittää sekä omat että kauppakumppaneidensa uudet kansainväliset pankkiyhteystiedot. Jotta yritys voi vastaanottaa maksuja uudella tavalla, tulee sen huolehtia omien IBAN- ja BIC-tietojen lisäämisestä laskulomakkeille. (SEPA-esite pk-yrityksille 2010.)

5 Myyntilaskuprosessi ja sen sähköistäminen

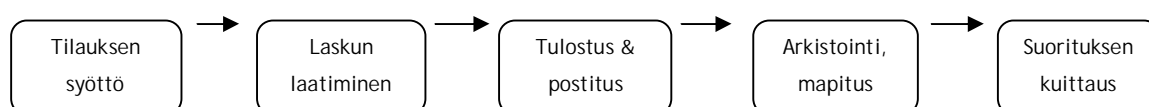
Laskutus on yrityksen toiminnan kannalta olennainen toiminto ottaen huomioon, että virheet tai pitkät viiveet laskutusprosessissa voivat vaarantaa koko yrityksen toiminnan, mikäli rahaa ei saada virtaamaan sisään oikea-aikaisesti. Laskutuksella ja sen toimivuudella on myös tärkeä merkitys imagon ja asiakaspalvelun näkökulmasta.

Myyntilaskuprosessi alkaa laskun laatimisesta esimerkiksi yritykseen saapuneen tilauksen pohjalta. Toisin sanoen laskun muodostamista edeltää aina laskun aihe. Lasku lähetetään vastaanottavan yrityksen laskutusosoitteeseen, jonka jälkeen se arkistoidaan. Lopulta maksu kuitataan suoritetuksi. Mikäli suoritusta maksusta ei saada, joudutaan suorittamaan perintätoimenpiteitä. (Lahti & Salminen 2008, 74.)

Yrityskoosta riippuu, millainen rooli laskutuksella on yrityksessä. Pienessä yrityksessä, jossa ei välttämättä ole varsinaista taloushallinto-osastoa tai ainoastaan laskutukseen keskittyntä henkilöä hoitamassa laskutusta ja reskontraa, vie laskutusprosessi helposti resursseja itse pääliiketoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta. Laskutusprosessin sähköistamisellä voidaan karsia useita manuaalisia työvaiheita. Toivottua olisi, että myös tilaus saapuisi tietojärjestelmään sähköisesti, jolloin laskun aihekin olisi nopeammin käsiteltävissä laskun muodostusta ajatellen. Laskuttavan yrityksen oman tehokkuuden kannalta olennaisempaa onkin juuri laskun laatimisprosessin sähköistäminen mahdollisimman automaattisesti ja tehokkaasti, eikä välttämättä se, mitä kanavaa pitkin lasku lopulta lähetetään eteenpäin. On myös tiedostettava, että laskutusprosessi kokonaisuudessaan voi olla täysin sähköinen vasta silloin, kun vastaanottavalla yrityksellä on myös valmiudet vastaanottaa ja käsitellä ostolaskunsa sähköisesti. (Lahti & Salminen 2008, 73-74.)

5.1 Perinteisestä myyntilaskuprosessista sähköiseen

Perinteisesti myyntilaskuprosessi sisältää paperin käsittelyä useissa eri vaiheissa. Prosessi alkaa siitä, kun myynnin tai saapuneen tilauksen pohjalta laaditaan lasku ja päättyy siihen, kun lasku tulostetaan, laitetaan kirjekuoreen ja viedään postin kuljetettavaksi. Usein laskuttaja tulostaa laskusta vielä kopiot omiin mappeihin ja arkistoon (kuvio 2). Lopulta maksu kuitataan suoritetuksi. Mikäli suoritus ei saavu eräpäivään mennessä, voidaan joutua suorittamaan perintätoimenpiteitä.

Kuvio 2: Paperilaskun käsittelyprosessi.

Suomessa lähetetään vuosittain noin 400 miljoonaa laskua, joka kymmenes sähköisesti. Kehitys on ollut luultua hitaampaa, ja vaikka nyt merkit viittaavat siihen, että sähköinen laskuttaminen on yleistymässä vauhdilla, ei kaikkien yritysten keskuudessa hyötyjä tunnisteta tai ne ovat olemattomat. Laskuttavan yrityksen näkökulmasta sähköisyyden avulla saavutettavat kustannussäästöt ovat varsin minimaaliset, lähinnä tulostus- ja postituskuluissa. Suuremmille yrityksille, joilla laskutusvolyymit ovat suurempia, sähköisellä laskutuksella on suurempi taloudellinen merkitys. Marginaalisten kustannussäästöjen lisäksi toinen merkittävä seikka verkkolaskutuksen hitaaseen kehitykseen on ollut se, etteivät yrityksen resurssit riitä tekniseen kehityspanokseen. Etenkin yritykset, joille ei sovellu uuden ohjelmiston täysin standardi valmisratkaisu, ovat olleet haastavassa tilanteessa. (Lahti & Salminen 2008, 74-75.)

Teknisessä kehityksessä on tultu iso harppaus eteenpäin ja ongelmat alkavat pääosin olla historiaa eri standardien, palvelumallien ja markkinan kehityttyä. B2C-liiketoiminnassa verkkolaskutuksessa eletään todellista läpimurron aikaa, kun yritykset toinen toisensa perään ovat ilmoittaneet siirtyvänsä vastaanottamaan ainoastaan verkkolaskuja. Toiminnan suunnannäyttäjinä ovat verkkolaskutuksesta eniten hyötyvät suuret yritykset ja valtio. Heillä laskuvolyymit ovat suuremmat, joten heille verkkolaskun vastaanottoon siirtyminen tuo suurimmat säästöt ja luo samalla kilpailuetua heidän verkostolleen. (Lahti & Salminen 2008, 75; From 2009, 57.)

Suuntaa antava lista verkkolaskua käyttävistä yrityksistä on nähtävissä Tieken Verkkolaskufoorumin Internet-sivuilta. Listalta löytyvät mm. Fortum, KELA, Elisa Oyj, Kesko, SOK, Stora Enso Oyj sekä kymmeniä muita. (TIEKE D.)

Myös pk-yrityksille on jatkuvasti kehitteillä selkeämpiä, helppokäyttöisempiä ja edullisempia lähettämisen- ja vastaanottamisratkaisuja. Verkkolaskufoorumi on yhteenliittymä, jossa eri

toimijat yhdistävät voimansa kehittääkseen ja edistääkseen verkkolaskutusta ja siihen liittyviä pelisääntöjä ja toimintatapoja Suomessa. Keväällä 2009 pidetyssä seminaarissa sähköisen laskutuksen työryhmä viestintäministeri Suvi Lindénin johdolla jätti Verkkolaskufoorumille mietinnön, jonka yhtenä kohtana oli pk-yritysten verkkolaskutukseen siirtymisen tukeminen. Verkkolaskufoorumi on jo tarttunut toimiin pyrkimyksenään laatia toimintamalli, jota noudattamalla pk-yritys voi varmistua, että erilaisista formaateista ja menettelytavoista huolimatta sen laskut menevät sujuvasti perille. Ratkaisun tulisi olla pienen yrityksen näkökulmasta mahdollisimman edullinen jopa niin, että se säästyisi kokonaan investoinneilta. (Verkkolaskufoorumin kevätseminaari 2009.)

5.1.1 Laskujen perustiedot

Sähköistä laskutusprosessia hallitaan ja ohjataan laskutusjärjestelmissä olevien perus- ja ohjaustietojen avulla. Myyntireskontran perustietoihin lukeutuu muun muassa asiakas- ja tuoterekisterit. Asiakasrekisteri pitää sisällään tiedot asiakkaiden nimistä, toimitus- ja laskutusosoitteista, maksu- ja toimitusehdoista, alv-tunnuksista, alennuksista sekä luotonvalvontaan liittyvät tiedot. Moniyritysympäristössä olisi suotavaa, että asiakasrekisteri ylläpidetään kaikille yhtiöille yhteisenä, jolloin asiakas on perustamisen jälkeen kaikkien yhtiöiden käytössä.

Asiakkaan tilaamat tuotteet valitaan tuoterekisteristä, joka sisältää tuotetiedot ja hinnat. Lasku voidaan laatia myös tallentamalla tiedot laskulle manuaalisesti, mutta tuoterekisterin käyttäminen nopeuttaa vaihetta sekä varmentaa oikeaa hinnoittelua. Tavarantoimitukseen liittyvälle myyntilaskulle valitaan tai saadaan automaattisesti muiden tietojen perusteella tarvittavat logistiset tiedot, kuten toimitusehdot ja -tapa. Arvonlisätiedot voidaan syöttää joko manuaalisesti tai järjestelmään luotujen sääntöjen pohjalta automaattisesti. (Lahti & Salminen 2008, 77.)

5.1.2 Laskun muodostaminen

Lasku laaditaan joko tallentamalla laskutiedot manuaalisesti laskutusohjelmaan tai muodostamalla lasku järjestelmän sisältämän datan perusteella. Sähköisyyden hyödyntämisellä on merkittävä vaikutus laskun laatimisessa. Suurin hyöty ja tehokkuus saavutetaan silloin, kun tieto saadaan laskulle automaattisesti tiedon alkulähteiltä laskulle ja vältetään saman tiedon käsittelyä moneen kertaan. Yrityksen laskunlaatimisprosessi määräytyy pitkälti sen liiketoiminnan perusteella, ja siksi onkin tärkeää ymmärtää oma liiketoiminta, sen vaikutus laskutusprosessiin ja vaatimukset laskutusjärjestelmälle.

Myyntilaskutusprosessi voi perustua esim. käteismyyntiin, Internetmyyntiin, tilaus- tai sopimusperusteiseen myyntiin. (Lahti & Salminen 2008, 78.) Eri myyntiprosesseja on kuvattu edempänä.

Sähköisen laskutusprosessin tehokkuus perustuu kahteen pääperiaatteeseen: 1) itsepalvelunhyödyntämiseen ja 2) tiedon järjestelmään tallentamiseen suoraan tiedon alkulähteiltä. Ensimmäisellä tarkoitetaan sitä, että laskutustieto syötetään laskutus- tai esijärjestelmiin liiketoiminnoissa työntekijöiden tai suoraan esimerkiksi asiakkaiden toimesta, kuten Internetkaupassa. Tiedon saaminen suoraan tiedon alkulähteiltä tarkoittaa käytännössä sitä, että data otetaan laskutusjärjestelmään automaattisesti toisista sovelluksista tai moduuleista. Mikäli laskun aihe, toisin sanoen tilaus, tulee sähköisesti suoraan myyntitilausjärjestelmiin, on data helposti saatavissa laskun muodostusta varten. (Lahti & Salminen 2008, 79.)

Asiakkuudenhallinta on tärkeä osa myyntilaskutusprosessia, ja asiakastietojen ylläpito ja hallinta voidaan järjestelmämielessä hoitaa monella eri tavalla. Tavoitteena on, että tietojen ylläpito tapahtuu järkevästi ja niin, ettei samaa tietoa tarvitse ylläpitää manuaalisesti useissa eri järjestelmissä. ERP (Enterprise Resource Planning) -toiminnanohjausjärjestelmä, jossa toisiinsa integroidut modulaariset sovellukset käyttävät keskitetysti samaa tietokantaa, on parhaimmillaan hyvä esimerkki järkevästä ratkaisusta. Kun yrityksen liiketoimintaprosessit ja laskutus on rakennettu samaan ERP:iin, ei tarvetta useille eri osajärjestelmille ole tai tarve vähenee huomattavasti. (Lahti & Salminen 2008, 36 & 79.) Seuraavaksi kuvataan tarkemmin muutamia yleisiä myynti- ja laskutusprosesseja.

Käteismyynnillä viitataan lähinnä vähittäiskauppaan, jossa maksutapoina toimivat käteinen raha sekä erilaiset maksukortit. Myynti tapahtuu esimerkiksi myymälässä, josta se kassakoneelle rekisteröinnin kautta siirtyy automaattisesti tai siirretään manuaalisesti kirjanpitoon. Tapahtumasta ei synny laskua, vaan asiakas saa maksutapahtuman jälkeen ostostaan tositteeksi kuitin. Maksutapahtumia on kuitenkin syytä seurata joko myyntireskontran tai manuaaliseurannan kautta, koska raha on yrityksen muun liiketoiminnan käytössä vasta rahan saavuttua yrityksen pankkitilille. (Lahti & Salminen 2008, 80.)

Tavarakaupassa Internet-kauppa integroidaan usein logistiikkajärjestelmiin varasto-, tilaus- ja toimitustapahtumien päivittämiseksi. Yksinkertaisessa palvelukaupassa saattaa riittää, että myynti kirjataan pankin tilioitteilta maksuperusteella. Maksuperusteisuus on sitten oikaistava suoriteperusteiseksi kuukausittain kirjaamalla kuun aikana tapahtuneet, mutta vasta seuraavan kuun aikana tilittävät myynnit siirtosaamisiksi. Kehittyneempää on integroida Internet-kauppa yrityksen myyntireskontraan. Tällöin myyntitapahtuma siirtyy automaattisesti

myyntireskontraan myynniksi ja avoimiksi tilityksiksi, ja suoritukset voidaan kuitata pankkitilille automaattisesti viitteiden avulla. (Lahti & Salminen 2008, 81.)

Tilausperusteinen myynti perustuu nimensä mukaisesti myyntitapahtuman aloittavaan tilaukseen, joka edeltää tavarantoimitusta. Tilaus tallennetaan yrityksen ERP-järjestelmään tai erilliseen myyntitilaussovellukseen. Tilaukselle tallennetaan olennaiset perustiedot, jonka jälkeen tilaus kerätään ja pakataan joko omissa tiloissa tai alihankkijan toimesta. Kun tilaus on toimitettu, päivittyy myyntitilauksen status automaattisesti laskutusvalmiiksi. Näin ollen seuraavassa laskutusajossa myyntitilauksesta muodostuu tilauksen tietoihin perustuen automaattisesti myyntilasku. (Lahti & Salminen 2008, 81.)

Sopimusperusteiselle myynnille luonteenomaista ovat säännöllisesti toistuvat, usein vakiosummaiset laskut, kuten esimerkiksi vuokrat sekä kiinteät palvelumaksut. Suurten sopimusvolyymien ollessa kyseessä, kannattaa yrityksessä hyödyntää erillisiä sopimuslaskutusmoduuleja tai -sovelluksia. Järjestelmä pystyy muodostamaan laskut automaattisesti siihen tallennettujen sopimuksen perustietojen perusteella. Manuaalinen työ jää minimiin, kun ainoa toimenpide on laskutusajon käynnistäminen esimerkiksi kerran kuussa. (Lahti & Salminen 2008, 82.)

5.1.3 Laskun lähetys

Aiemmin luvussa 2.1 käsiteltiin sähköisen laskunlähetyksen kanavia, joten tässä osiossa ei enää yksityiskohtaisesti paneuduta niihin. Mainittakoon kuitenkin, että vaihtoehtoja sähköiseen laskun lähetykseen on useita: EDI- ja verkkolaskut sekä e-kirje- ja sähköpostilaskut. Näistä käytännössä vain EDI- ja verkkolasku aitoja sähköisiä laskuja. Verkkolaskun matka lähettäjältä vastaanottajalle menee seuraavasti: yritys kytkeytyy johonkin markkinoilla olevista lukuisista operaattoreista. Sähköinen laskuaineisto siirretään laskuttavan yrityksen laskutusjärjestelmästä operaattorille, joka konvertoi eli muuntaa aineiston tarvittaessa toiseen standardiin. Suomessa toimivassa verkkolaskukonsortiossa, jonka tavoitteena on kehittää standardeja edistämään verkkolaskutusta, ovat mukana kaikki operaattorit, merkittävimmät pankit ja ohjelmistotalot. Yrityksen on käytännössä itse ylläpidettävä asiakasrekisterissään tietoa siitä, mitä kanavaa pitkin lasku toimitetaan vastaanottajalla, toisin sanoen on tiedettävä vastaanottajan verkkolaskuosoite. (Lahti & Salminen 2008, 85-86.)

Kuten jo useassa yhteydessä on todettu, sähköinen laskutus edellyttää laskutusjärjestelmältä tiettyjä ominaisuuksia ja lisäpiirteitä. Ennen verkkolaskutukseen siirtymistä täytyy selvittää, onko omassa jo olemassa olevassa laskutusohjelmassa tarvittavat ominaisuudet valmiina tai ohjelmistopäivityksen avulla helposti saatavilla. (Lahti & Salminen 2008, 87.)

5.1.4 Myyntireskontra, perintä ja arkistointi

Laskutusjärjestelmien ominaisuuksiin kuuluu, että ne muodostavat valmiista laskusta myyntireskontratapahtuman sekä kirjaukset pääkirjanpitoon. Myyntireskontran avulla pidetään rekisteriä myyntilaskuista ja niiden tilasta. Päättyövaiheet voidaan jakaa suoritusten kohdistamiseen sekä avointen maksujen seuraamiseen ja perintätoimenpiteisiin. Suomessa suoritukset kohdistetaan reskontraan hyvin toimivan laajasti käytössä olevan viitenumerojärjestelmän avulla. Viitenumerojärjestelmä auttaa reskontranhoidtajaa pysymään ajan tasalla maksusuorituksista. Olennaista tapahtuman kohdistamisessa automaattisesti on, että asiakas on maksanut suorituksen oikealla viitteellä ja että maksettu summa täsmää laskusaatavan kanssa. Viitenumerojärjestelmä on Suomen kansallinen järjestelmä ja toimii vain kotimaisessa maksuliikenteessä. Kotimaisten viitteettömien maksujen sekä ulkomaisten maksujen tunnistus ja automaattinen kohdistus voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa laskunumeron tai maksajan nimen perusteella. Tällöin oikealla summalla saapunut maksu voidaan edelleen pystyä ohjaamaan automaattisesti suoritukseksi oikealle myyntisaamiselle. (Lahti & Salminen 2008, 89-90; Datecno Oy 2010.)

Mikäli asiakkaalta ei saada suoritusta ajallaan, joudutaan ryhtymään toimenpiteisiin maksun saamiseksi. Ensimmäisenä perintätoimenpiteenä useimmiten asiakkaalle lähetetään maksukehotus. Monissa laskutusjärjestelmissä maksukehotukset voidaan automatisoida, jolloin järjestelmään määritetään säännöt muun muassa siitä, millaisella viiveellä kehotus lähetetään. Maksumuistutuksia lähetetään usein kaksi, joista toinen on jo selkeästi tiukempisävyinen. Toisinaan kehotukseen lisätään huomautusmaksu. Myös suoritusten myöhästymisestä johtuvien viivästyskorkojen laskutus voidaan automatisoida. Mikäli suoritusta ei muistutuksista huolimatta saada, siirrytään prosessissa perintävaiheeseen. Perintä voidaan ja usein annetaankin siihen erikoistuneen yrityksen hoidettavaksi. Tällöin aineisto siirretään yleensä automaattisesti myyntireskontrasta liittymän kautta palveluntarjoajan järjestelmään. (Lahti & Salminen 2008, 91.)

Myyntilaskujen arkistoinnin voi hoitaa laskuttava yritys itse tai sen voi antaa ulkopuolisen palveluntarjoajan tehtäväksi. Muun muassa verkkolaskuoperaattorit tarjoavat palvelua, jossa myyntilaskut on mahdollista arkistoida niiden palvelussa. Arkistointi on luonteva lisäpalvelu sähköisen laskuaineiston ollessa jo valmiiksi operaattoreiden palvelimilla. Elektronisen arkistoinnin lainsäädäntöön liittyviä vaatimuksia on käsitelty aiemmin luvussa 3. (Lahti & Salminen 2008, 91.)

5.2 Sähköisen myyntilaskutuksen aloittaminen

Verkkolaskutuksen aloittaminen voi olla helppoa ja yrityskoosta ja resursseista riippuen nopeaa, mutta ennen siirtymistä virhearviointien ja väärin ratkaisujen välttämiseksi on pohdittava ja selvitettävä muun muassa yrityksen omia tarpeita, saavutettavia hyötyjä suhteessa kustannuksiin ja vastaanottavien yritysten valmiuksia.

5.2.1 Yrityksen nykytilan kartoitus

Verkkolaskutukseen siirtymisen aloitusvaiheessa yrityksen on selvitettävä sen nykyiset taloushallinnon toimintatavat ja järjestelmät sekä ymmärrettävä uuden laskutustavan vaikutukset työprosesseihin. Yrityksen tulee selvittää laskutusvolyymit, olemassa olevan ohjelmiston tekniset ja toiminnalliset valmiudet, valmiudet tuottaa laskujen siirtotiedoston muodostamiseen tarvittavat tiedot. Esiselvitystyöhön tulee sisällyttää myös asiakkaiden teknisten valmiuksien kartoitus; pystyvätkö asiakkaat vastaanottamaan verkkolaskuja, minkä operaattorin kautta jne. Mikäli asiakas tarvitsee laskustaan myös kuvan, on selvitettävä, millaisessa muodossa, ja onko tarpeen tuottaa kuvia eri muodoissa vai pystyykö osapuolten operaattoreista jompikumpi tuottamaan kuvat. (Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

Sekä verkkolaskuja lähettävien että vastaanottavien yritysten pitää selvittää oman laskutusjärjestelmän mahdollisuudet, rajoitukset ja vaatimukset. On tärkeää myös tietää, ovatko sähköisen laskutuksen valmiudet mukana nykyisissä ohjelmistoissa, saadaanko ne päivityksen avulla vai onko vaihdettava ohjelmistoa. Se, missä määrin sähköiseen toimintatapaan voidaan siirtyä, riippuu siitä, kuinka suuren osan laskuista yritys voi saada/lähettää verkkolaskuina. Verkkolaskujen lähettämisessä olennaista on myös selvittää, mitä formaattia nykyinen ohjelmisto pystyy tuottamaan ja millaisella tietosisällöllä.

Oikeilla järjestelmävalinnoilla ja hyvällä käyttöönoton suunnittelulla ja toteutuksella on merkittävä vaikutus työn tehokkuuteen ja sujuvuuteen. Siksi on tärkeää kartoittaa ja vertailla eri järjestelmiä huolellisesti.

5.2.2 Verkkolaskutusratkaisun valinta

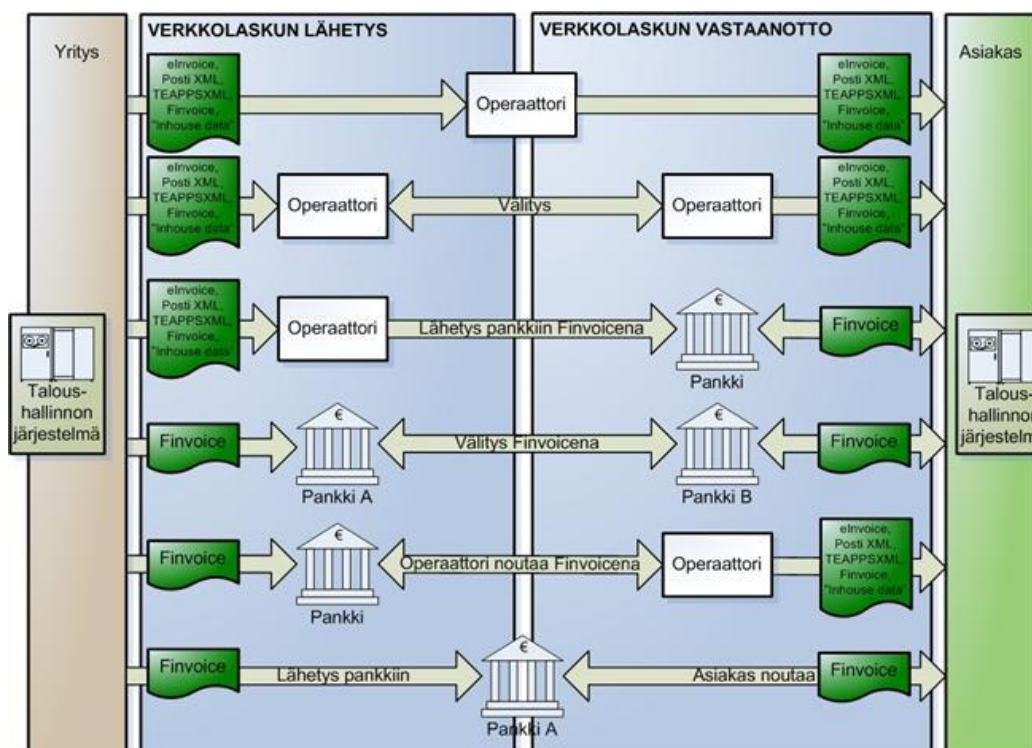
Verkkolaskutusratkaisun valinta kattaa sekä ohjelmisto- että operaattori-valinnat, sillä ne on välttämättömät, jotta verkkolaskuja voidaan lähettää ja/tai vastaanottaa. Erikokoisille ja tarpeiltaan ja resursseiltaan erilaisille yrityksille on olemassa eri vaihtoehtoja toteuttaa verkkolaskutukseen siirtyminen. Pk-yritykset ovat tähän asti olleet haastavimmassa tilanteessa, sillä heidän tarpeisiinsa ratkaisut ovat pääosin olleet liian kalliita ja vaikeita toteuttaa. Tilannetta helpottamaan on kuitenkin alettu erinäisiin toimenpiteisiin, muun muassa jo aiemmin esitellyn Verkkolaskufoorumien toimesta.

Lähtökohtana verkkolaskutusratkaisua pohdittaessa tulee olla yrityksen verkkolaskutustarpeiden kartoittaminen. Laskumäärien ollessa suuria, voi verkkolaskutuksen ja automaattisen laskunkäsittelyn avulla saavuttaa merkittäviä hyötyjä. Tällöin kyseeseen tulee taloushallinto-ohjelmaan yhdistettävä verkkolaskupalvelu. Pienet yritykset siirtyvät verkkolaskutukseen useimmiten asiakkaidensa ja kumppaneidensa toiveiden ja odotusten mukaisesti, ja tällöin voi jokin ominaisuuksiltaan suppeampi ratkaisu olla kannattavampi. (Suomen Yrittäjät C.)

Verkkolaskuoperaattorit tarjoavat taloushallinto-ohjelmaan yhdistettäviä ja Internet-selaimella käytettäviä verkkolaskupalveluita. Pankkien verkkolaskupalvelut on käytettävissä joko pankkiyhteysohjelman tai verkkopankin kautta. Suomen Yrittäjien vuoden 2009 lopulla tekemästä laajasta selvityksestä käy ilmi, että verkkolaskupalveluiden sisällöissä ja hinnoitteluissa on suuria eroja, etenkin verkkolaskuoperaattoreiden tarjoamien palveluiden välillä. Verkkolaskuoperaattoreiden hinnat sovitaan osin sopimuskohtaisesti palvelun ominaisuuksista ja käyttömäärästä riippuen, kun taas pankkien palvelutarjonta perustuu yhtenäiseen Finvoice-välityspalvelukokonaisuuteen ja on näin ollen verkkolaskuoperaattoreiden palvelutarjontaa yhtenäisempää ja selkeämpää. Pankeilla on hinnoittelussaan käytössä selkeät listahinnat. (Suomen Yrittäjät C.)

Pienet ja laskumääriltään vähäiset yritykset käyttävät laskujen lähettämiseen ja vastaanottoon usein pankkien tarjoamia verkkolaskuratkaisuja, useimmiten verkkopankkia tai pankkiyhteysohjelmaa. Pankit tarjoavat myös tulostuspalveluita, joiden avulla lasku saadaan perille edelleen myös postitse paperisena. Toisena ääripäänä ovat suurimmat yritykset joiden edun mukaista saattaa olla verkkolaskujen lähetys- ja vastaanottovalmiuksien räätälöinti suoraan laskutus- tai reskontraohjelmistoihin. Operaattoria yritys tarvitsee laskujen välitykseen ja laskutusaineiston konvertointiin. Yrityksen tulee sopia operaattorin kanssa laskutusaineiston muokkaamisesta verkkolaskuaineistoksi ja välittämisestä edelleen asiakkaan järjestelmiin tai asiakkaan operaattorille. Joissain laskutusjärjestelmissä on jo mahdollisuus tuottaa verkkolaskuaineistoa jossakin esitystavassa. Verkkolaskuoperaattorit tarjoavat myös Internet-selaimella käytettäviä palveluita verkkolaskujen lähettämiseen ja vastaanottoon. (Suomen Yrittäjät C; Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

Verkkolaskutusjärjestelmän lisäksi yrityksen on tehtävä sopimus verkkolaskujen välittämisestä palveluntarjoajan, operaattorin tai pankin, kanssa. Myös laskun vastaanottajalla on oltava sopimus verkkolaskun vastaanottamisesta pankin operaattorin kanssa.

Kuvio 3: Verkkolaskutusratkaisut.
(Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

Verkkolaskustandardeja, vakioituja tiedon pääasiallisia esittämistapoja on kolme erilaista: Finvoice, eInvoice ja TEAPPS. Verkkolaskun lähettäjän ja vastaanottajan laskutusjärjestelmän ei tarvitse tukea samaa verkkolaskustandardia, vaan operaattorit huolehtivat konvertoinnista oikeaan muotoon. Pankkien välityspalvelu tukee vain Finvoice-standardinmukaista dataa. Yllä oleva kuvio havainnollistaa tätä eri välitystapojen kirjoa. Järjestelmämuutoksista voi aiheutua mittavia kustannuksia, mutta verkkolaskutukseen liittyy myös muita kuluja.

Verkkolaskupalveluiden hinnoittelu perustuu käyttöönottomaksuihin sekä kuukausi- ja laskukohtaisiin maksuihin. Hinnoitteluperiaatteet vaihtelevat ja palvelusta riippuen peritään yhtä tai useampaa edellä mainituista maksuista. Verkkolaskujen määrän ollessa suuri, laskukohtainen maksu on merkittävin kokonaiskustannuksiin vaikuttava tekijä. Pienissä laskumäärissä käyttöönottomaksujen ja kuukausimaksujen merkitys kasvaa. (Suomen Yrittäjät C.)

5.2.3 Operaattorin valinta

Kuten ohjelmistoa pohdittaessa ja valittaessa, myös operaattoria valitessa on tärkeää selvittää erinäisiä asioita muun muassa laskutusaineistoon sekä operaattoreiden mahdollisiin lisävaatimuksiin liittyen. Yritys voi myyntilaskutuksen näkökulmasta pohtia seuraavia seikkoja:

- Ovatko verkkolaskutuksen kohteet yritys- ja/vai yksityisasiakkaita?
- Tarvitseeko verkkolaskuja lähettää myös ulkomaisille asiakkaille?
- Huolehtiiko operaattori kaikkien myyntilaskujen konvertoinnista ja toimittamisesta? (paperilaskut, verkkolaskut, EDI-laskut)
- Halutaanko operaattorin muodostavan laskuista kuvat?
- Onko laskuliitteiden välittämisessä erityisvaatimuksia ja tulevatko ne samasta järjestelmästä kuin laskut?
- Tekeekö operaattori täydennykset laskutusaineistoon vai tehdäänkö se laskutusjärjestelmään? Mitä kustantaa?
- Tarvitaanko laskujen selailu- ja uudelleentulostuspalvelua? Kauan palvelussa säilytetään laskuja?
- Edellytetäänkö operaattorilta verkkolaskuosoitteiden ylläpito vai hoidetaanko se yrityksen omassa asiakasjärjestelmässä?
- Tarvitaanko arkistointipalvelua?
- Mitä erityisvaatimuksia verkkolaskuja vastaanottavilla asiakkailta on tietosisällön suhteen? Löytyykö näille paikka laskutusjärjestelmästä ja kuinka vaihtuvia tietoja päivitetään?

(Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

Tietoa operaattoreista ja eri toimijoiden välisen yhteistyön toimivuudesta kannattaa tiedustella esimerkiksi kokemusta omaavilta operaattoreiden asiakkailta. Ongelmia on ilmennyt ainakin laskuformaattien välisissä muunnoksissa ja verkkolaskujen esitystapojen eroissa. Tässä kohtaa tulee miettiä muun muassa sitä, kuinka oma asiakaskunta sijoittuu operaattoreiden markkinaosuuksissa, miten oma laskutus- tai reskontrajärjestelmä vaikuttaa, mitkä ovat käyttöönotto- ja käyttökustannukset sekä millainen on operaattorin palvelun hinnoitteluperiaate. Tietoyhteyksiin sekä eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön liittyy seuraavia kysymyksiä:

- Kuinka operaattorin rajapinnat muihin verkkolaskutuksessa toimiviin organisaatioihin tai asiakkaiden operaattoreihin toimivat?
- Voiko valitun operaattorin kautta toimittaa kaikkien tai edes mahdollisimman monien asiakkaiden laskut riippumatta siitä, minkä operaattorin asiakkaita omat asiakkaan ovat (ellei aiota tehdä sopimuksia useamman operaattorin kanssa)?

(Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

Verkkolaskuoperaattorit tarjoavat taloushallinto-ohjelmaan yhdistettäviä asiakasliittymiä tai sovelluksia, joiden avulla voidaan muodostaa, lähettää ja vastaanottaa verkkolaskuja. Verkkolaskuvalmius voidaan yhdistää yrityksen nykyiseen taloushallinto-ohjelmaan, tai yritys voi halutessaan hankkia kokonaan uuden ohjelman. Eri ohjelmistoilla on valmiudet käsitellä

eri sanomamuodossa olevia verkkolaskuja, toisilla voidaan käsitellä jopa useampia sanomamuotoja. Joissakin taloushallinnon ohjelmissa on valmiudet muodostaa laskutusaineistosta suoraan verkkolaskuaineistoja, jolloin operaattorin tehtäväksi jää ainoastaan välitys ja mahdollisesti myös konvertointi. Taloushallinto-ohjelmaan yhdistettävän verkkolaskuvalmiuden ja sähköisen taloushallinnon avulla saadaan hyödynnettyä kaikki verkkolaskutukseen liittyvät edut. Tämä on kuitenkin usein eniten taloudellista panostusta vaativa ratkaisu. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus, 7.)

Verkkolaskuoperaattorit tarjoavat myös Internet-selaimella käytettäviä palvelukokonaisuuksia, joista käytetään nimitystä Software as a Service (SaaS) tai sovellusvuokraus, Application Service Provision (ASP). Tämä ratkaisu ei vaadi suuria investointeja ohjelmistoihin, vaan riittää, että yrityksellä on tietokone ja tietoliikenneyhteydet. Internet-selaimella toimiviin verkkolaskupalveluihin voi sisältyä samoja ominaisuuksia ja etuja kuin taloushallinto-ohjelmaan yhdistettävään verkkolaskupalveluun. Palvelu voi sisältää esimerkiksi reskontran, laskujen hyväksynnän ja arkistoinnin. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus, 9.)

Pankit tarjoavat omaa verkkolaskujenvälityspalvelua. Ne eivät muunna verkkolaskujen laskuaineistoa sanomamuodosta toiseen, vaan välittävät ainoastaan Finvoice-muodossa olevia laskuja. Kun sekä lähettäjä että vastaanottaja käyttävät pankin verkkolaskunvälityspalvelua, voidaan lasku lähettää suoraan lähettäjältä vastaanottajalle. Osapuolten ei kuitenkaan tarvitse olla saman pankin asiakkaita, sillä pankit välittävät verkkolaskuja keskenään. Pankit voivat lähettää verkkolaskuja myös muun verkkolaskuoperaattorin kautta, jolloin pankilla tulee olla sopimus verkkolaskujen välittämisestä kyseisen operaattorin kanssa. Kaikilla pankeilla ei kuitenkaan ole tätä mahdollisuutta. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus, 14.)

Verkkopankissa tapahtuvaa verkkolaskutusta ei voi yhdistää suoraan taloushallintojärjestelmään, vaan ratkaisu vaatii laskujen kaksinkertaisen kirjaamisen, sekä laskutusjärjestelmään että pankin järjestelmään. Verkkolaskujen lähetys ja vastaanotto verkkopankin kautta on sopiva vaihtoehto sellaisille pienille yrityksille, jotka joutuvat asiakkaan tai kumppanin toiveenmukaisesti siirtymään verkkolaskutukseen, mutta jotka eivät halua sähköisen taloushallinnon etuja laajemmin käyttöönsä. Pankkiyhteysohjelman kautta käytettävät verkkolaskupalvelut voidaan yhdistää taloushallinto-ohjelmaan, mikä mahdollistaa verkkolaskujen automaattisen käsittelyn hyödyt. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus, 14.)

5.2.4 Toiminnan testaus ja käyttöönotto

Ennen kuin verkkolaskutus aloitetaan, on verkkolaskujen lähetys ja vastaanotto tärkeää testata operaattorin ja vastaanottajan kanssa. Testauksen laajuuteen vaikuttavat niin taloushallinnon järjestelmät kuin valittu ratkaisu. Kaikki operaattorit eivät pysty välittämään testiaineistoa, jolloin testilaskuissa tulee olla merkintä "testi", etteivät ne päädy normaaliin laskujen hyväksymiskiertoon. Testausaikataulut tulee sopia kumppaneiden kanssa.

Ensimmäisten testikumppaneiden valinnassa on:

- vältettävä molemminpuolista pilotointia.
- testattava erilaisia laskutyyppejä ja tapahtumia.
- päätettävä, aloitetaanko vaikeimmasta vai helpommasta tapauksesta.

(Ensiaskleet verkkolaskutukseen 2005.)

6 Marmorikynttilä Oy

Vuonna 1979 perustettu Marmorikynttilä Oy on markkinajohtaja isojen pöytäkynttilöiden valmistuksessa Suomessa. Kynttilät valmistetaan Helsingin Tattariharjun tehtaalla käsityönä. Valmistuksen lisäksi kynttilät lajitellaan, pakataan ja sopimuksen mukaan toimitetaan tehtaalta asiakkaalle. Yrityksen tuotanto työllistää kymmenkunta henkeä. Yrityksen hallinnollisista tehtävistä vastaa toimitusjohtajan lisäksi yksi tai kaksi henkilöä työn määrästä ja tilanteesta riippuen. Marmorikynttilä Oy:n myynnin kehitys on ollut useamman vuoden varsin tasaista, eikä liikevaihdossa ole tapahtunut suuria muutoksia. Yritys on vakavarainen, eikä pitkäaikaisia velkoja ole. Se on jo useana peräkkäisenä vuotena saanut parhaan AAA-luottoluokituksen, mikä antaa kuvan yrityksestä luotettavana ja maksukykyisenä kumppanina.

Kotimaan markkinat eivät enää juuri tarjoa mahdollisuuksia kasvulle, sillä yrityksen asiakkaita lukeutuvat jo kaikki Suomen merkittävimmät vähittäiskaupan toimijat, kuten suurimmat keskusliikkeet ja niiden suurimmat marketit ja myymälät. Työssä ei erikseen nimetä asiakkaita sopimusten salassapitovelvoitteiden takia.

Suurin osa yrityksen asiakkaista, n. 90 %, on kauppaketjuja ja loput 10 % käsittää pienemmät lahjatarvikekaupat sekä muut yksityiset liikkeet ja liikelahjaostajat. Kasvua on alettu tietoisesti hakemaan ulkomaan markkinoilta pääosin Keski-Euroopasta.

Kansainvälistymispanostuksesta kertoo muun muassa osallistuminen kahtena peräkkäisenä vuotena, 2009 ja 2010, Euroopan suurimmille kynttiläalan messuille Saksan Frankfurtissa. Vienti on vielä varsin vähäistä suhteessa kotimaan markkinoihin, mutta näkymät ovat valoisat, ja kiinnostusta yritys on saanut osakseen ympäri maailmaa.

Marmorikynttilä Oy on vuosikymmenien tuloksena saavuttanut kumppaneidensa luottamuksen varmana tavarantoimittajana. Tilaukset on pystytty toimittamaan lähes 100 %:n varmuudella

ajallaan ja oikein, ja laskutus on toiminut asiakkaan kanssa sovitulla tavalla. Varastoa hallitaan manuaalisesti, mikä on toisinaan vaivalloista ja vaatii ylimääräistä työtä, mutta ei vaikuta asiakkaan tavarantoimitukseen.

Marmorikynttilä Oy:ssä työn kiertokulku menee siten, että keväällä, kun edellinen sesonki on takanapäin, suunnataan katse seuraavaan syksyyn ja joulukuun. Syys-joulukuussa tapahtuva myynti käsittää noin 90 % koko vuoden myynnistä. Kevään aikana valmistetaan tulevan sesongin kynttilät. Ne myös lajitellaan kaupoille valmiiksi sesonkiväreillä eli kauppa tilaa esim. yhden myyntierän, joka sisältää 12, 16 tai 24 kynttilää kynttilän koosta riippuen, ja saa sen valmiiksi neljällä jouluisella värillä lajiteltuna. Tällä varmistetaan se, että kaupat saavat hyllynsä jo yhdellä myyntierällä laajan värikirjon.

Marmorikynttilä Oy:n ja joidenkin sen kumppaneiden sopimuksen luonteeseen kuuluu, että kauppojen hankintayritykset/-osastot antavat yritykselle hyvissä ajoin kevään aikana arviot tulevan sesongin myynnistä, mikä helpottaa yrityksen oman varastotarpeen ennustamista. Arvioidut määrät perustuvat pääosin menneen kauden myyntiin. Toiset yritykset antavat jo keväällä sitovat tilaukset, jotka sitten toimitetaan haluttuina ajankohtina elo- joulukuussa. Tämä ratkaisu on Marmorikynttilä Oy:n kannalta parempi, sillä silloin tuotanto ja varasto ovat helpommin suunniteltavissa. Oli tilaustapa mikä hyvänsä, laskut toimituksista lähetetään asiakkaalle vasta niiden lähdettyä yrityksen varastosta tai muutoin sovittuna ajankohtana.

7 Myyntilaskujen ja arkistoinnin sähköistäminen Marmorikynttilä Oy:ssä

Projektin taustalla on Marmorikynttilä Oy:ssä tunnistetut laskutusjärjestelmän muutostarpeet, joita isompien asiakasyritysten siirtyminen verkkolaskutukseen on aiheuttanut. Asiakasyritykset toinen toisensa perään ovat ilmoittaneet siirtyvänsä vastaanottamaan verkkolaskuja. Siirtymävaihe voi toki viedä pitkänkin ajan, ja moni yritys hyväksyy myös sähköpostin liitteenä pdf-tiedostona lähetettävät laskut. Siirtyminen sähköiseen toimintatapaan on joka tapauksessa alkanut. Samalla, kun laskutustapaa tullaan muuttamaan sähköiseksi, tulee myös sähköinen arkistointi kysymykseen.

Projektin alussa, keväällä 2010, yritys kävi läpi muutamia vaihtoehtoisia laskutus-/taloushallinto-ohjelmistoja, joista yksi päätyi lopulta koekäyttöön. Uusi ohjelmisto, Tietosauna Oy:n Sauna, on uudistettu versio yrityksessä vielä käytössä olevasta Mikroässästä. Vartenotettavia ratkaisuja tarjosivat myös suuret ohjelmistotalot Hansaworld ja Visma. Jo ensitutustumisen yhteydessä havaittiin, että Hansaworld ei täyttänyt kaikkia Marmorikynttilä Oy:n laskuille ominaisia vaatimuksia, ja Visman tuotteiden ja niihin liitettyjen palveluiden hinnoittelupolitiikka ei kohdannut yrityksen toiveiden ja tarpeiden kanssa.

Sauma-ohjelmistoon ei vielä projektin aloitusvaiheessa ole ehditty tutustumaan tarpeeksi, jotta olisi voitu täysin varmistua sen sopivuudesta yrityksen tarpeisiin. Näistä lähtökohdista kumpusi toimeksianto opinnäytetyölle.

Projektin tarkoituksena on laatia suunnitelma verkkolaskutuksen käyttöönotosta lähtökohtaisesti Sauma-ohjelmiston avulla. Suunnitelma sisältää esiselvityksen ohjelmiston valmiuksista, mahdollisuuksista ja rajoitteista. Suunnitelmassa selvitetään kaikki oleelliset faktat, joita verkkolaskutukseen siirtyminen onnistuneesti vaatii. Oman järjestelmän valmiuksien lisäksi selvitetään myös asiakasyritysten valmiudet. Olennaista on selvittää muun muassa, millaista datasisältöä kunkin yrityksen verkkolasku sisältää ja kuinka Sauma-ohjelmisto pystyy tunnistamaan nämä tiedot. Esimerkkinä tilatut tuotteet ja tuotetiedot; kaupat käyttävät tilauksissaan omia tuotenumeroitaan. Kuinka Sauma tunnistaa ja kohdistaa nämä eri tuotenumerot yrityksen tallentamiin tuotenumeroihin? Suunnitelmaan sisältyy myös operaattorin valinta. Käytännön toteutus jää jo ajan puutteenkin vuoksi yrityksen vastuulle.

Projektin lopputuloksena tulisi syntyä selkeä käsitys siitä, voidaanko Sauma-ohjelmiston turvin siirtyä sähköiseen laskuttamiseen, ja mitä toimenpiteitä verkkolaskutuksen käyttöönottamiseksi tulee tehdä.

Verkkolaskutusprojekti käynnistyi touko-kesäkuussa 2010, mutta käytännössä projekti pääsi vauhtiin vasta kesälomien jälkeen elokuussa. Keväällä tehtiin esityö ohjelmistovalinnan suhteen, mikä sai sitten alkusyksystä jatkoa opinnäytetyöprojektina. Opinnäytetyöprojektin aikataulu oli rajattu elo-marraskuulle 2010.

Seuraavassa on selkeyden vuoksi listattu projektin vaiheet:

1. Verkkolaskutuksen määrittely yrityksen näkökulmasta; mitä verkkolaskutus tarkoittaa käytännössä Marmorikynttilä Oy:n tulevaisuuden sähköisessä laskutusprosessissa? Osio kattaa yrityksen tarpeiden kartoittamisen ja esittelyn.
2. Perinpohjainen tutustuminen Sauma-ohjelmistoon Tietosauma Oy:n Internet-sivujen avulla, sekä yhteydenotto ohjelmistotoimittajaan tarkempien tietojen selvittämiseksi. Yksityiskohtaista tietoa kaivataan erityisesti verkkolaskun datasisällöstä. Sisältääkö lasku samat tiedot kuin paperilaskumme tähän asti? Mikä tieto xml-tiedostossa vastaa lopulta mitäkin perinteisen laskun tietoa jne.?
3. Asiakkaiden valmiuksien selvittäminen; tärkeää on selvittää verkko-osoitteet, operaattorit, verkkolaskun tietomuoto- ja datasisältöseikat? Asiakkailta saapuneet tiedotteet toimivat ensisijaisina tietolähteinä, ja yhteydenotto asiakkaaseen tarkempien tietojen selvittämiseksi tarpeen vaatiessa.
4. Verkkolaskutusratkaisun ja operaattorin valinta ja esittely. Tässä osiossa vertaillaan eri vaihtoehtojen kustannuksia pk-yrityksen näkökulmasta.
5. Sähköisen arkistointimenetelmän pohdintaa.
6. Päätös jatkosta. Otetaanko käyttöön Sauma-ohjelmisto vai mahdollisesti jokin muu verkkolaskutusta tarjoava palvelu? Selvitys jatkotoimenpiteistä.

7.1 Myyntilaskutuksen nykytila

Marmorikynttilä Oy:ssä tilaus-laskutusprosessi on vilkkaimmillaan syys-joulukuussa, mikä on pimenevien iltojen myötä luonnollisesti kynttilöiden myynnin sesonkiaikaa. Noin 90 % vuoden myynnistä tapahtuu tuona ajanjaksona. Yritys lähettää keskimäärin 1500-1800 laskua vuosittain, mikä tarkoittaa n. 1300-1600 laskua sesonkiaikana.

Marmorikynttilä Oy:ssä on jo yli kymmenen vuoden ajan ollut käytössään sama laskutusohjelma; Tietosauma Oy:n, ent. Tietovalli Oy:n, Mikroässä. Ohjelmistoa on käytännössä käytetty vain laskutukseen, vaikka siinä olisi ollut valmiudet myös laajempaan talous- ja materiaalihallintoon. Laskutusprosessi alkaa tilauksen syöttämisestä koneelle. Ohjelmiston ohjaustiedot sisältävät perustiedot asiakkaista ja tuotteista. Periaatteessa laskun syöttämisen tietokantaan ei pitäisi viedä minuuttia, kahta kauempaa. Käytännössä vaiheeseen saa kuitenkin kulumaan tarpeettomasti enemmän aikaa, kun asiakastietoja ei ole ajantasaisesti päivitetty, vaan usein niitä joutuu manuaalisesti päivittämään laskua tallennettaessa.

Tilaukset saapuvat suurimmaksi osaksi faksin välityksellä, osa sähköpostitse tai puhelimitse. Toimitusjohtaja yhdessä tuotannon kanssa prosessoi toimituksiin liittyvät asiat, kuten

pakkaamisen, ja laskutushenkilö tallentaa tilaukset järjestelmään. Tallennettaessa tilaukset ohjelmistoon, ennen laskun tulostusvaihetta, ne saavat statuksen "avoin tilaus". Kun tilaukset on toimitettu, etsitään laskut koneelta tilauslähetenumeroitensa avulla ja laskutetaan loppuun. Laskut tulostetaan, laitetaan keskusliikekohtaisesti nippuun, kuoritetaan ja viedään postin kuljetettavaksi. Myyntisaamiset eräpäivineen ja laskunumeroineen kirjataan ylös laskutusvihkoon, jonka avulla voidaan seurata saapuvia viitemaksuja yrityksen omassa verkkopankissa. Saapuneet maksut kuitataan vihkoon. Mikäli maksut eivät saavu tilille ajallaan, voidaan viitteiden perusteella nähdä, mikä laskunumero on jäänyt välistä, jolloin otetaan yhteyttä kyseiseen asiakkaaseen laskunumeron takana.

Marmorikynttilä Oy:n tarpeet sähköiselle laskutukselle perustuvat käytännössä sen asiakkaiden tarpeisiin ja vaatimuksiin. Vielä käytössä olevalla laskutusohjelmalla, Mikroässällä, on pystynyt tulostamaan ainoastaan paperisia laskuja, mikä ei tulevaisuudessa enää riitä, kun asiakkaat toivovat saavansa laskunsa joko sähköpostin pdf-liitteenä tai yhä useammin verkkolaskuna. Näihin muuttuviin tarpeisiin yrityksen on kyettävä pian vastaamaan.

Vanha tietokone, jolle vanha laskutusohjelma on tallennettuna, sisältää Windows 98-käyttöjärjestelmän. Koneessa ei ole tietoliikenneyhteyksiä, joten sitä on käytetty pääasiassa laskujen muodostamiseen ja tulostamiseen. Internet-valmiuksien puute ja vanhan koneen rikkoutumisen pelko puolsivat myös osaltaan laskutusohjelman vaihtoa. Uusi Sauma-ohjelma on kytketty uuteen Windows 7-käyttöjärjestelmällä varustettuun tietokoneeseen, jossa kaikki tietotekniset valmiudet ovat ainakin periaatteessa olemassa.

Useat suuret asiakkaat ovat vuoden 2010 aikana ilmoittaneet siirtymisestään vastaanottamaan verkkolaskuja. Eivätkä ainoastaan suuret, vaan myös yksityisiltä yrityksiltä on tullut tiedote samansuuntaisista aikeista. Toiset kelpuuttavat verkkolaskutusvalmiuksien puuttuessa pdf-laskut, toiset hyväksyvät EDI-laskut. On kuitenkin otettava huomioon myös pienimmät yksityiset yritykset, joilla ei ole, eikä välttämättä tule mahdollisuutta vastaanottaa laskujaan verkkolaskuina. Heille on jatkossakin pystyttävä lähettämään laskut paperisena tai esimerkiksi sähköisenä kirjeenä. Mikäli ohjelmisto ei pysty tarjoamaan ratkaisua kaikkiin laskutustapoihin, vastaavaa palvelua tarjoaa mm. Itellan iPost.

Marmorikynttilä Oy:n kannalta verkkolaskutukseen siirtyminen tarkoittaa käytännössä aluksi siirtymistä lähettämään verkkolaskuja vain suurempien laskutusvolyymien asiakkaille, niille, joille laskuja lähetetään eniten. Kun verkkolaskutus heidän kanssaan saadaan toimivaksi, voidaan vähitellen ottaa mukaan muita asiakkaita. Tarkempi tutustuminen laskutusohjelman ja asiakkaiden valmiuksiin vaikuttaa lopulta siihen, kenen tai keiden kanssa testaamista voidaan lähteä suorittamaan.

7.2 Verkkolaskutusratkaisun ja operaattorin valinta

Ennen verkkolaskutusratkaisun tekemistä ja operaattoreiden kilpailuttamista ja valintaa on tarpeen määritellä omat vaatimukset mahdollisimman tarkasti. Verkkolaskujen esittämiseen on käytössä kolme vallitsevaa muotoa: Finvoice, eInvoice ja TEAPPS. Laskulle on määritelty minimitietosisältö. Minimitietoihin kuuluu kymmenkunta pakollista tietokenttää, jotka jokaisen verkkolaskun tulee sisältää. Yrityksessä on tarpeen tarkistaa, riittävätkö kyseiset tiedot laskun käsittelyyn vai puuttuuko niistä joitain olennaisia tietoja ja tietokenttiä. Asiakkaiden tekniset valmiudet ja vaatimukset laskun suhteen vaikuttavat myös luonnollisesti verkkolaskutusratkaisun valintaan.

Tietosauna Oy:n tarjoaman Sauma-ohjelmiston koekäyttöön päädyttiin syystä, että yrityksessä jo toista kymmentä vuotta käytössä ollut Mikroässä-laskutusohjelma on saman yrityksen vanhempi tuote, ja Sauma-ohjelmiston käyttö perustuu hyvin pitkälle samoihin, jo tuttuihin ominaisuuksiin. Sauma-ohjelmistoa on kehitetty eri toimialojen tarpeisiin, ja se pystyy vastaamaan myös sähköisen liiketoiminnan yleistymisen myötä muuttuneisiin vaatimuksiin. Ohjelmisto voidaan koota yrityskohtaisesti liitämällä siihen tarvittavia sovelluksia, kuten myyntilaskutus, myynti-/ostoreskontra, varastonhallinta ja kirjanpito. Sauma-ohjelmistossa on valmiudet niin paperi-, pdf- kuin verkkolaskujen laatimiseen, tulostamiseen ja lähettämiseen.

Ohjelmisto tarjoaa lisäpalveluna ePostilokeropalvelua, joka on kehitetty sähköiseen asiointiin käyttö- ja päivittäistavaraketjujen ja tukkujen kanssa. ePostilokero välittää mm. sähköiset tilaukset, tilausvahvistukset, kuormakirjat ja laskut. Palvelu edellyttää sopimusta sähköiseen asiointiin ja sen kehittämiseen keskittyneen Servinet Communication Oy:n kanssa.

Sauma-ohjelmisto tukee verkkolaskun lähettämässä Finvoice-esitystapaa. Yrityksessä ei ollut itsestään selvää, mitä tietoja Finvoice-verkkolasku sisältää, millainen on sen datasisältö ja onko siinä samat tiedot kuin tähän asti paperilaskulla. Asiaa oli tarpeen selvittää. Ohjelmistotoimittajalta pyydettiin sähköpostitse Sauman Finvoice-laskumalli (liite 1.), jota tulkittiin yhdessä Finvoice soveltamisohjeen kanssa. Laskumalli tarkistettiin silmällä pitäen niitä tietosisältövaatimuksia, joita Marmorikynttilä Oy:llä on laskun suhteen. Mallissa on rastimerkinnällä merkityt tiedot, jotka Sauman verkkolaskun mukana välittyvät. (Finvoice Soveltamisohje 2008.)

Ohjelmistotoimittajalle laadittiin datasisältöön liittyen vielä muutamia kysymyksiä, joihin kaivattiin selvennystä. Kysymykset löytyvät liitteestä (liite 2.). Finvoice-verkkolaskussa

lähtevät eteenpäin myynnin peruslaskun mukaiset kentät. Mikäli yrityksellä on tarvetta lisäkentille, on ne mahdollista toteuttaa suunnittelun ja koodauksen avulla. Tarkentavista kysymyksistä ja niihin saaduista vastauksista kävi ilmi, ettei ohjelmistoa ainakaan sellaisena kuin se asennettiin voida ottaa käyttöön sen puutteiden vuoksi. Ohjelmiston perehdytysvaiheessa kävi ilmi, että ohjelmistossa on joitain puutteita Marmorikynttilä Oy:n tarpeisiin nähden liittyen asiakaskohtaiseen hinnoitteluun ja SEPA-muutoksien huomiointiin. Tilausten sähköinen vastaanotto ja lähtevien verkkolaskujen testaus eivät myöskään sisälly kokeiluversion. Kaikki nämä toiminnot vaativat vielä lisätyötä, koodausta ja suunnittelua. Vastauksista kävi myös ilmi, etteivät verkkolaskulla lähtevät tiedot sisällä kaikkea sitä tietoa, jota joidenkin asiakkaiden laskut vaativat, joten lisäkentille on tarvetta.

Lähtökohtana verkkolaskutusratkaisua pohdittaessa tulee olla yrityksen verkkolaskutustarpeiden kartoittaminen. Vähän laskuja lähettävän yrityksen pääasiallinen tarve verkkolaskutuksen käytölle voi aiheutua asiakkaiden ja kumppaneiden odotuksista, kuten Marmorikynttilä Oy:n tapauksessa. Toisaalta yritys lähettää syys-joulukuun aikana noin 90 % koko vuoden laskuista, jolloin laskutusmäärä kohoaa varsin suureksi, jopa 1500:een. Touko-, kesä- ja heinäkuussa myyntiä ei juuri ole, joten tältä ajalta ei luonnollisesti myöskään kerry laskutettavaa. Verkkolaskutuksen kannattavuutta ja sopivaa laskutusvaihtoehtoa harkittaessa tulee tarkastella verkkolaskutuksen kustannuksia sekä siitä saatavia hyötyjä suhteessa yrityksen aiempaan laskutuskäytäntöön.

Marmorikynttilä Oy:llä on kaikkiaan toistakymmentä asiakasta, joihin lukeutuu sekä maan suurimmat keskusliikkeet, että myös pienemmät ketjut. Asiakkailta saaduista tiedotteista ja jo ennen projektia tehdyistä tiedusteluista käy ilmi, että heillä kaikilla on eri valmiudet ja vaatimukset laskutuksen suhteen, joten siirtyminen verkkolaskutukseen kaikkien asiakkaiden osalta heti alkuun olisi mahdotonta toteuttaa. Tästä syystä onkin tärkeää pohtia ja päättää, kenen kanssa verkkolaskutusta olisi mutkattominta lähteä testaamaan. Seuraavassa esitellään yleisesti asiakkaiden erilaisia lähtökohtia verkkolaskutusta silmällä pitäen.

Yksi suurimmista Marmorikynttilä Oy:n asiakkaista tiedotti keväällä 2010 kumppaneitaan sähköisten laskujen lähetyksestä konsernin yhtiöille. Tiedotteesta kävi ilmi vastapuolen kannalta olennaisimmat seikat verkkolaskuvalmiuksien suunnittelua ajatellen. Asiakkaalla on valmiudet vastaanottaa Finvoice-verkkolaskuja, mikä on Marmorikynttilä Oy:n kannalta hyvä asia. Verkkoperaattorina heillä toimii Tieto Oyj, mikä ei sinänsä vaikuta millään lailla kumppanin operaattorin valintaan. Myös konsernin yhtiöiden verkko-osoitteet löytyvät tiedotteesta linkin alta. Tiedote löytyy konsernin kotisivuilta, mutta asiakkaan nimen julkaisemiskiellon vuoksi joudutaan lähde jättämään paljastamatta.

EDI-tilaus-laskutus on monella suurella yrityksellä ollut käytössään jo toistakymmentä vuotta. Myös Marmorikynttilä Oy:n asiakkaisiin lukeutuu yrityksiä, jotka tarjoavat mahdollisuutta EDI-laskutukseen, muttei vielä toistaiseksi kehittyneempään verkkolaskutukseen. Tällaisten asiakkaiden kohdalla pitää miettiä, onko Marmorikynttilä Oy:n kannalta järkevää aloittaa EDI-kanssakäymistä vai lähetetäänkö laskut aivan kuten tähänkin asti niin kauan, kunnes heillä on valmiudet verkkolaskujen vastaanottoon.

Yhtenä vaihtoehtona verkkolaskutuksen sijaan on tarjottu ulkoistetun www-pohjaisen sovelluksen käyttöönottoa. Eräs asiakas ilmoitti ostotoimintansa tehostamisaikeista ensimmäisten joukossa keväällä 2009. Vaihtoehtona tilaus-vahvistus-laskutus-prosesseille tarjottiin joko EDI/OVT-liikennöintiä tai edellä mainittua palvelua, jotka molemmat mahdollistavat tiedonsiirron sähköisesti. Kun tiedote ja kysely asiaan liittyen saatiin, päädyttiin Marmorikynttilä Oy:ssä luonnollisesti yrityksen kannalta tuolloin vaivattomampaan ratkaisuun. Www-pohjainen sovellus on Itella Oy:n tuottama palvelu, jonka avulla kumppani, jolla ei ole EDI-valmiuksia, voi jatkossakin toimia yrityksen toimittajana. Palvelu toimii kaikessa yksinkertaisuudessaan niin, että toimittaja saa tiedon tilauksesta sähköpostiinsa, jonka jälkeen kirjataan tilaustarpeet, vahvistetaan toimitus sekä muodostetaan lasku palvelun toiminnoilla.

Kuten jo aiemmissa yhteyksissä on tuotu esille, olisi verkkolasku alkuvaiheessa perinteisen laskutuksen kanssa rinnakkain toimiva ratkaisu. Asiakkaiden valmiudet ja vaatimukset vaihtelevat siinä määrin, ettei pienen yrityksen, kuten Marmorikynttilä Oy, ole käytännössä kannattavaa tai edes mahdollista siirtyä sähköiseen laskutukseen kaikkien asiakkaidensa kanssa samaan aikaan. Tästä näkökulmasta tulee miettiä myös kirjanpitoa ja mahdollisuutta sen sähköistämiseen. Joka tapauksessa yrityksessä on olemassa ohjelmisto, jonka laskutusmahdollisuudet ovat moninaiset. Ohjelmisto tukee verkkolaskutusta ja sen sanomamuotoa Finvoice, joten aluksi olisi järkevintä lähteä testaamaan verkkolaskutusta asiakasyrityksistä sellaisen kanssa, joka pystyy vastaanottamaan samaa sanomamuotoa.

Verkkolaskupalveluista peritään käyttöönottomaksuja, kuukausimaksuja sekä laskukohtaisia maksuja. Paljon laskuja lähettävillä suurin menoerä kertyy laskukohtaisista maksuista, ja toisaalta laskumäärien ollessa vähäisiä kasvaa käyttöönotto- ja kuukausimaksujen merkitys. Hinnoitteluperiaatteet laskuja välittävien palveluntarjoajien välillä vaihtelevat.

Marmorikynttilä Oy on usean vuoden ajan käyttänyt pankkipalveluidensa hoitoon Aktia-pankin asiantuntemusta. Tuntuu luonnolliselta jatkumolta kääntyä saman pankin puoleen myös verkkolaskuasioissa. Aktia monen muun pankin tavoin tarjoaa yritysasiakkailleen verkkolaskupalvelua, joka perustuu Finvoice-standardiin. Marmorikynttilä Oy:llä on käytössään Aktian nettipohjainen yritysverkkopalvelu. Pankki voi liittää nykyiseen palveluun

verkkolaskun lähettämisen ja vastaanottamisen lisäpalveluna. Tämä tarkoittaa käytännössä, että laskut tehdään pankin palvelussa ja ne tallentuvat myös omalle verkkopankkisivustolle. Toinen vaihtoehto on lähettää laskut eräsiirtopalvelun kautta. Palvelu toimii siten, että yrityksen omassa laskutusohjelmassa muodostettu verkkolasku lähetetään pankkiyhteysohjelman kautta pankkiin, joka välittää sen sitten eteenpäin asiakkaan pankkiin noudettavaksi lähetyspäivää seuraavana päivänä. Tällöin pankki toimii ainoastaan operaattorina. Asiakkaille, joilla ei vielä ole verkkolaskumahdollisuutta, voidaan sopimuksen mukaan tulostaa paperilasku, joka lähetetään vastaanottajalle postitse. Marmorikynttilä Oy:n tapauksessa jälkimmäinen vaihtoehto on kiinnostavampi. (Arola, M. 2010; Aktia 2010.)

Pankkien tarjoamien verkkolaskupalveluiden valikoima on suppeampi kuin verkkolaskuoperaattoreiden, mutta Marmorikynttilä Oy:n kannalta laajalla palveluvalikoimalla ei ole suurta merkitystä. Pankkien palvelutarjonta on keskittynyt juuri pk-yritysten tarpeiden palvelemiseen, ja verkkolaskujen lähettäminen verkkopankin kautta on usein sopiva vaihtoehto pienille yrityksille, joiden asiakkaat vaativat verkkolaskun käyttöä, mutta jotka eivät koe tarpeelliseksi siirtyä sähköiseen taloushallintoon laajemmin. Useimmat pankit Aktia mukaan lukien tarjoavat juuri Marmorikynttilä Oy:n kaltaisen yrityksen mahdollisesti tarvitsemat lisäpalvelut, kuten paperilaskun tulostus ja postitus sekä laskun reititys verkkolaskuoperaattorin kautta. Palveluiden taksat vaihtelevat pankeittain. Tiedot verkkolaskuoperaattoreiden ja pankkien hinnoittelusta ja lisäpalveluista käyvät ilmi Suomen yrittäjien tekemästä tutkimuksesta "Verkkolaskupalvelut 2009", jossa vertailtiin kahdeksaa operaattoria ja seitsemää pankkia.

Pankkia laskujen välittäjänä Marmorikynttilä Oy:n tapauksessa tukee tutkimuksessakin ilmi käynyt seikka, että suuret operaattoripalveluita tarjoavat ohjelmistotalot, kuten Enfo, Tieto Finland ja Basware tulevat kalliiksi pienelle yrittäjälle. Saman totesi myös Maija Kankkunen opinnäytetyössään toteuttaman operaattorivertailun yhteydessä. Hänen työssään selvitettiin vartenotettavaa operaattoria hieman suuremman yrityksen verkkolaskutustarpeisiin, ja tarjouspyyntöjä lähetettiin mielenkiinnosta pankkien lisäksi muutamille suurille operaattoreille. Hyvin pian kävi ilmi, että suurten operaattoreiden tarjoamat palvelut olisivat turhan massiivisia ja kalliita työssä esiintyneen yrityksen tarpeisiin. (Kankkunen 2009.)

Operaattorit perivät palvelusta käyttöönottomaksun, joka vaihtelee paria vaihtoehtoa lukuun ottamatta 700-1200 euroon. Tämän lisäksi peritään kuukausimaksuja, jotka vaihtelevat 50 eurosta muutamaan sataan euroon. Maksujen suuruus riippuu palvelun sisällöstä ja ominaisuuksista, mutta kaikesta huolimatta hinnat vaikuttavat suurilta ottaen huomioon yrityksen tarpeet verkkolaskutukselle. On myös huomioitava, että käyttöönottomaksu ja kuukausimaksut peritään erikseen sekä saapuvien että lähtevien laskujen osalta. Marmorikynttilä Oy:n tapauksessa huomioidaan vain lähtevät laskut ja niistä aiheutuvat

kustannukset. Laskukohtainen maksu operaattoreilla vaihtelee n. 0,10 eurosta 0,35 euroon. Maksuihin tulee lisätä alv 22 %. (Verkkolaskupalvelut 2009 - tutkimus.)

Maventa Oy tarjoaa verkkolaskupalvelua muita operaattoreita edullisemmin. Operaattori ei peri käyttöönotto- tai kuukausimaksuja. Verkkolaskutus Maventa-käyttäjien välillä on ilmaista, ja muiden kuin Maventaa käyttävien kanssa peritään laskumäärästä riippuen enintään 25 sentin laskukohtainen maksu. Maventaa ei vielä tällä hetkellä ole integroitu TietoSauman ohjelmistoon, joten sen käyttöönotto vaatisi enemmän paneutumista ja resursseja. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus.)

Tutkimuksessa mukana olleiden seitsemän pankin pankkiyhteysohjelmalla käytettävistä verkkolaskuista perittävät käyttöönottomaksut vaihtelevat 0-50 euroon, kuukausimaksut 0-163,93 euroon ja laskukohtaiset maksut 0-0,37 euroon. Aktia on ainoa pankki, joka ei peri lainkaan käyttöönottomaksua, ja kuukausimaksutkin ovat vain 4,10 euroa. Maksuihin tulee lisätä alv 22 %. Lähtevien laskujen laskukohtainen maksu on 0,20 euroa. Pankkiyhteysohjelmasta pankki perii 14 euron kuukausittaisen maksun. (Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus.)

Aktian Internet-sivuilta löytyy suuntaa antava E-laskulaskuri, jonka avulla voi yrittää hahmottaa verkkolaskulla aikaan saatavia säästöjä. Laskurissa saa valita, kuinka suuren osan laskuistaan yritys laskuttaa verkkolaskuina ja kuinka suuri osa paperisina. Säästöt kasvavat luonnollisesti verkkolaskujen osuuden kasvaessa. Laskuri asettaa paperilaskukohtaiseksi kustannukseksi 5 euroa ja verkkolaskun hinta 0,25 euroa. Hinnat sisältävät alv:n. Jos oletetaan, että yritys lähettää keskimäärin vuodessa 1600 laskua, kohoo paperilaskujen kokonaiskustannukset 8000 euroon. Jos 1600 laskusta aluksi esimerkiksi viidennes lähetettäisiin verkkolaskuna, saavutettaisiin karrikoiden 1388 euron säästöt vuositasolla. Kokonaiskustannukset olisivat tällöin 6612 euroa sisältäen paperilaskuista aiheutuvat 6400 euron kustannukset, verkkolaskujen 80 euron kustannukset sekä yritysverkko- ja verkkolaskupalvelun vuosikustannukset 132 euroa. Pankkiyhteyden kautta lähetettäessä maksetaan pankkiyhteydestä ja verkkolaskupalvelusta 228 euroa vuodessa. (Aktia 2010.)

Tässä yhteydessä on toki otettava huomioon myös kustannukset, jotka aiheutuvat itse ohjelmistosta, ja suhteutettava kaikki kertyvät kustannukset tavoitettaviin hyötyihin. Yksinkertaisesta laskelmasta, jossa ei vielä ole huomioitu ohjelmistoon ja verkkolaskuun tarvittavia muokkauksia, voi havaita, että edellä mainituilla aloitusvaiheen verkkolaskumäärillä ja uuden laskutustavan tuomilla säästöillä katettaisiin ohjelmiston perustamiskustannukset vuodessa. Luonnollisesti mitä suuremmaksi lähetettyjen verkkolaskujen määrä saadaan kasvatettua, sitä suurempi taloudellinen hyöty verkkolaskutuksesta on yritykselle. Ohjelmistoon liittyy myös kuukausittaisia

ylläpitokustannuksia, jotka kuitenkin saadaan katettua jo kymmenen paperilaskun lähettämällä verkkolaskuna kuukaudessa.

7.3 Sähköinen arkistointi

Marmorikynttilä Oy:n tapauksessa laskuja on pystyttävä muodostamaan sekä paperiversioina että pdf-muotoisina ja verkkolaskuina. Kirjanpitoaineisto voidaan kaikkien laskumuotojen osalta tallentaa suoraan pdf-muotoon, joka on yksi suositelluista tallennusmuodoista luotettavuutensa takia. Elektronisesti arkistoidun kirjanpitoaineiston tulee olla saatettavissa selväkieliseen muotoon, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että tietoja voidaan katsella ruudulta ja tiedot voidaan tulostaa. Pdf-muodossa nämäkin seikat toteutuvat. Tiedostojen varmuuskopiointi ja huolehtiminen säilytystavan ajantasaisuudesta ovat olennaisia asioita sähköisen arkistoinnin kannalta.

Sauma-ohjelmisto, kuten myös useat muut markkinoilla olevat ohjelmistot, tarjoavat mahdollisuuden myyntireskontraan, jolla voidaan hoitaa muun muassa saatavien seuranta, maksujen tallennus ja perintä. Myyntireskontrasta voidaan muodostaa aineisto ohjelmiston kirjanpitoon.

Arkistoinnin ja riskin tietojen säilymisestä voi myös ulkoistaa. Markkinoilla on useita palveluntarjoajia, jotka huolehtivat sähköisen arkistoinnin järjestämisestä asiakasyrityksen puolesta. Tämä ratkaisu voi kuitenkin tulla pienen yrityksen tarpeisiin nähden kalliiksi, jolloin itse suoritettu arkistointi voi olla järkevämpi vaihtoehto. Kirjanpito tulee tallentaa kovalevyllä kahdelle kertatallenteiselle tietovälineelle, esimerkiksi cd-levylle. Tallennusmuotona voidaan käyttää kuvatiedostoa tai rakenteellista tiedostoa, esimerkiksi ASCII- tai XML-tiedostoa. Kuten aiemmin mainittiin, myös pdf-muotoa voidaan käyttää. Ohjelmistotoimittajat huolehtivat näistä seikoista valitessaan tietyt tiedostomuodot esimerkiksi laskutusjärjestelmän tuottamille myyntilaskuille tai kirjanpitojärjestelmästä arkistoitaville päivä- ja pääkirjoille. (Fredman 2009.)

8 Yhteenveto verkkolaskutusprojektin onnistumisesta Marmorikynttilä Oy:ssä

Verkkolaskua ja sen käyttöönottoa markkinoidaan useissa yhteyksissä helpoksi, vaivattomaksi ja edulliseksi ratkaisuksi yrityksille. Kuitenkin tarkempi tutustuminen aiheen tiimoilta tehtyihin tutkimuksiin ja itse tehty tutkimus- ja selvitystyö todistaa projektin olevan todellisuudessa varsin moniulotteinen ja pitkäkestoinen, mikäli toiveena ja tarkoituksena on saavuttaa kustannussäästöjä, eikä lisää kustannuksia. On selvää, että minkä tahansa ratkaisun yritys laskuttamiseen valitsee, tuo se ainakin alkuun enemmän kustannuksia suhteessa hyötyihin. Taloudelliset hyödyt saavutetaan useimmiten pidemmällä aikavälillä.

Pieni yritys, jolla resurssit ovat suuria yrityksiä rajallisemmat, joutuu helposti ahtaalle kumppaniensa painostuksen edessä, kun yhä useampi suuri yritys valtionhallinnon johdolla on alkanut vaatia ostolaskunsa sähköisesti. Käytännössä siirtyminen verkkolaskutukseen ei kuitenkaan käy käden käänteessä, vaan vaatii paneutumista eri ratkaisuihin.

Verkkolaskutusratkaisuja on lukuisia, joten paneutuminen vie aikaa, jota pienessä yrityksissä ei välttämättä arkirutiinien ohella ole. Virheratkaisuihin ei ole varaa. Kumppanien ja asiakkaiden verkkolaskutusvalmiudet vaihtelevat usein siinä määrin, ettei mikään ohjelmisto tai ratkaisu pysty vastaamaan kaikkien vaatimuksia. Vaikka verkkolaskustandardit ovat kehittyneet yhtenäisempään suuntaan, eivät ne vielä ole sillä tasolla, että kaikkien yritysten järjestelmät ja tekniset valmiudet pystyisivät sujuvasti kommunikoimaan keskenään.

Verkkolaskutusprojektin ensimmäisessä päätösvaiheessa Marmorikynttilä Oy:ssä tultiin tilanteeseen, jossa verkkolaskutusta ei pystytty käyttössä olleen aikataulun sisällä toteuttamaan, vaan projektia on jatkettava jatkoprojektilla ja uudella aikataululla. Sauma-ohjelmisto, joka yrityksessä otettiin testattavaksi, osoittautui joiltain osin puutteelliseksi, eikä sitä sellaisenaan voitu ottaa käyttöön. Puutteita ja ongelmia oli mm. asiakaskohtaisten hinnastojen luomisessa sekä SEPA-muutoksissa ja lähtevän verkkolaskun tietosisällössä. Puutteet ovat korjattavissa, mutta ne vaativat lisätyötä, mikä johtaa uuteen tarjouspyyntöön, jossa nämä lisätyöt on huomioitu.

Yrityksen asiakkaiden laskutusvalmiudet poikkeavat toisistaan, mikä johtaa väistämättä siihen, ettei verkkolaskutusta ole järkevää tai edes mahdollista minkään ratkaisun avulla ottaa käyttöön kaikkien osalta samaan aikaan. Sauma-ohjelmisto monen muun ohjelmiston tavoin tukee yhtä yleisimmistä laskumuodoista, Finvoicea, jota myös yksi Marmorikynttilä Oy:n suurimman asiakkaan järjestelmä tukee. Testikumppanin kanssa tulee sopia laskujen lähettämisestä ja tietosisältöön liittyvistä seikoista ennen testaamisen aloittamista. Näin toimimalla varmistetaan sujuva testaus ja vähennetään virheiden mahdollisuutta.

Projektia hankaloitti se, että Marmorikynttilä Oy:n ja sen asiakkaiden väliset sopimukset ovat salaisia, eivätkä sopimuskohdat saa joutua kolmannen osapuolen tietoon. Näin ollen työssä oli noudatettava ehdotonta varovaisuutta sen suhteen, mitä ja miten asiakkaisiin liittyviä tietoja esitetään. Asiakkailta ei voinut tiedustella lupaa esimerkiksi toimintatapoihin liittyvien asioiden julkaisemiseen, sillä he olisivat mitä luultavimmin vaatineet työtä luettavakseen, jolloin kilpailijoiden tiedot olisivat olleet vaarassa paljastua toisilleen. On ymmärrettävää, etteivät asiakkaat välttämättä tästä syystä ole halukkaita osallistumaan tämänkaltaisiin julkisiin opinnäytetyöprojekteihin, ja että siinä vaiheessa, kun verkkolaskutusasiaa aletaan heiltä oikeiden, asiaankuuluvien henkilöiden, toimesta selvittää, yhteydenottopyyntöihin saadaan vastauksia eri tavalla.

Verkkolaskutukseen siirtymisen onnistumiseksi on tärkeää, että yrityksellä on kunnolla aikaa panostaa eri ratkaisujen tutkimiseen, joten alkuvuosi ja kevät, jolloin laskutustyö on vähäisempää tai sitä ei ole lainkaan, on parempi ajankohta projektille. Vastausten saaminen niin ohjelmistotoimittajalta kuin muiltakin tahoilta kestää usein kauan, kun asioista tietämättömät lähettävät kysymykset eteenpäin ja lopulta monen välikäden kautta ne päätyvät oikeille henkilöille. Tai sitten käy niin, ettei vastauksia kuulu odotuksesta ja lukuisista yhteydenottoyrityksistä huolimatta. Nämäkin seikat on hyvä huomioida, kun projektia jatketaan ja aikataulutetaan uudelleen.

Verkkolaskutukseen siirtymisen valmistelua on siis jatkettava uudella aikataululla ja suunnitelmalla. Sauma-ohjelmistosta tulee lähettää uusi tarjouspyyntö, joka sisältää ohjelmistoon tehtävät SEPA- ja asiakaskohtaiset hinnastopäivitykset sekä tarvittavat tietokenttälisäykset laskulle. Tässä yhteydessä olisi hyvä käydä vielä kertaalleen läpi myös muut vartenotettavat ohjelmistovaihtoehdot. Lähinnä Visman pienyrityksille sopiva Visma Avendo E40-ohjelmisto vaikuttaa kiinnostavalta. Tässä työssä ei paneuduttu muihin ohjelmistoratkaisuihin, sillä lähtökohtaisesti tarkoituksena oli räätälöidä Sauma-ohjelmisto yrityksen tarpeisiin sopivaksi. Tämä ei kuitenkaan ole yrityksen kannalta välttämättä kannattavin ratkaisu riippuen kustannuksista, joita lisätoista aiheutuu. Mikäli tarvittavia päivityksiä ei ole mahdollista pian saada, ei yritys voi jäädä niitä odottamaan loputtomiin.

Tutustuminen Visma Avendo E40:n tuotekuvaukseen ja hinnoitteluun ohjelmistotalon kotisivuilla herätti mielenkiinnon, sillä tuotteen peruspaketti vaikuttaa laajemmalta ja kattavammalta kuin Sauma-ohjelmiston tarjouksen sisältämät tuotteet ja palvelut, siinä on maksuton käyttöönotto-opastus päinvastoin kuin Saumassa ja ylläpitokustannuksetkin jäävät lopulta pienemmiksi. Ylläpitokustannukset Visman hinnoittelussa on ilmoitettu per vuosi -tasolla, Sauman hinnoittelussa per kuukausi, ja siinä jokaisesta ohjelmistoon erikseen liitetystä tuotteesta peritään oma ylläpitomaksu per kuukausi. Mutta koska työ ei sisältänyt Visma-ohjelmistosta tehtyä tarjouspyyntöä, ei sitä voi vain kotisivuilla olemassa olevien tietojen perusteella verrata Sauma ohjelmistosta saatuun tarjoukseen. On kuitenkin selvää, että tarvittavat muutokset Sauma-ohjelmistoon nostaa kustannuksia edelleen, joten uusi vertailu ohjelmistojen välillä on syytä projektin jatkovaiheessa tehdä.

Opinnäytetyöprojektin päätyttyä yrityksellä on selkeämpi käsitys omista ohjelmistotarpeista suhteessa asiakkaiden vaatimuksiin ja valmiuksiin. Tähän mennessä yritys on pääasiassa ollut kiinnostunut muutamasta suuresta ohjelmistotoimittajasta, joista Tietosauman Sauma-ohjelmisto päätyi tarkempaan selvitykseen. Markkinoilla on kuitenkin lukuisia ratkaisuja, jotka eivät ehkä olisi niin massiivisia ja monimutkaisia pienelle yritykselle toteuttaa. Internet-selaimella toimivat ratkaisut ovat huomattavasti edullisempia ja sisältävät usein

vaihtoehtoisia tuotepaketteja, joista yritys voi valita itselleen sopivimman. Halvimmat ratkaisut eivät usein sisällä myyntireskontraa tai e-laskua, mutta jo pienellä lisämaksulla saa kattavamman ratkaisun. Internet-selainratkaisut saattavat kuitenkin osoittautua kömpelöiksi esimerkiksi asiakasrekisterinluomisvaiheessa, eikä asiakaskohtaisia hinnastoja pysty luomaan niin kuin Marmorikynttilä Oy:n kannalta on olennaista.

Helpostilasku nousi useissa Internetissä käydyissä keskusteluissa esille ja herätti mielenkiinnon. Billgo Oy:n Helpostilasku tarjoaa sekä verkkopalvelun että ohjelmiston kautta tapahtuvaa laskutus- ja myyntireskontraratkaisuja. Molemmista on saatavissa useita tuotepaketteja tarpeista riippuen. Alustavasta selvityksestä kävi ilmi, että jopa pro-tason ohjelmisto olisi hinnaltaan kilpailukykyinen Sauman ja Visman kanssa. Alemman tason Helpostilasku Plus-ohjelmisto on hinnaltaan vielä paljon Pro-ohjelmistoa edullisempi ja siinäkin on monipuolinen tarjonta laskutuksesta myyntireskontraan. Laskut voidaan tallentaa pdf-muotoon, ne voidaan tulostaa paperilla tai ne voidaan lähettää Finvoice-laskuina. Kaikista edellä mainituista ohjelmistoista on kustakin tarjolla 21 päivän ilmainen kokeiluversio, joka on ladattavissa suoraan yrityksen Internet-sivuilta. (Helpostilasku 2010.)

Seuraavassa on yrityksen työtä helpottamaan vaiheistettu tulevaa projektia:

1. Sesongin tilaus-laskutuskiireiden jälkeen tammi-helmikuussa laaditaan Sauma-ohjelmistosta uusi tarjouspyyntö, jossa huomioidaan tarve laskun lisäkentille, päivitykset asiakaskohtaisten hinnastojen luontiin sekä SEPA-päivitykset.
2. Tarjouspyynnön jättämisen ja tarjouksen saapumisen välinen aika tulee hyödyntää muiden vaihtoehtojen perinpohjaiseen tutkimiseen. Laskutusratkaisusta ainakin Visman ja Helpostilaskun tuotepaketteihin voisi tutustua, ja jos mahdollista, yritys voisi ladata kokeiluversiot. Molemmista koekäyttöön tarkoitetut versiot on saatavilla. Kokeiluversio auttaa yritystä hahmottamaan ohjelmiston valmiudet jo ennen tarjouspyyntöä.
3. Ohjelmistoihin tutustumiseen ja vertailuun yritys voisi varata aikaa 4 viikkoa. Tämä tarkoittaisi käytännössä helmi-maaliskuuta, mikäli Sauma-ohjelmiston päivitykset saadaan pian tarjouspyynnön jättämisen jälkeen tammi-helmikuun vaihteessa.
4. Ohjelmistovalinnan jälkeen on vuorossa operaattorin valinta. On tärkeää selvittää, liittyykö ohjelmistoihin joitain vaatimuksia tai ohjeistusta operaattoreiden suhteen vai voiko yritys itse valita operaattorin. Opinnäytetyössä tehdyn selvityksen perusteella suuret operaattorit voi sulkea projektissa tarkastelun ulkopuolelle ja keskittyä pankkien tarjoamiin palveluihin. Yrityksen pankkipalvelut ovat Aktiassa, joten siltä voisi pyytää tietoja ja tarjousta eräsiirtopalvelusta, jonka avulla verkkolaskut voidaan lähettää omasta taloushallinnon ohjelmasta. Yrityksen ei ole tarvetta lähettää liitteitä laskujensa mukana, joten tästäkin syystä sen on mahdollista

valita pankki laskunvälitykseen. Operaattorivalintaan ei luultavasti aikaa kulu viikkoa, kahta pidempään riippuen siitä, kuinka monelle laskunvälittäjälle tarjouspyyntö lähetetään. Maaliskuun loppuun mennessä tulisi valinnan olla tehty.

5. Projektin aikana selvisi, että yhdellä yrityksen asiakkaista on valmiudet toimia verkkolaskutukseen siirtymisen testikumppanina. Toisen asiakkaan kanssa sovittiin asiaan palaamisesta tulevana keväänä, mikä osuu uuden projektin ajankohtaan. Näihin molempiin tulee olla yhteydessä, kun ohjelmistovalinta saadaan tehtyä. Testaamisesta on hyvä sopia yhden asiakkaan kanssa kerrallaan, jotta vältytään epäselvyyksiltä ja virheiltä. Maalis-huhtikuun taite olisi hyvä aika verkkolaskutuksen testaamiselle, sillä heti sen jälkeen yrityksillä, niin Marmorikynttilä Oy:llä kuin asiakkailla, on jälleen katse tulevassa sesongissa ja tilauksissa. Maaliskuun lopussa tulee usein vielä joitain yksittäisiä kevätkynttilätilauksia, joten verkkolaskua voisi testata niiden avulla.
6. Testaamista voidaan jatkaa valmiudet omaavien asiakkaiden kanssa vuoronperään. Tavoitteeksi voidaan asettaa verkkolaskutuksen käyttöönotto kunnolla elokuussa 2011, jolloin uusi sesonki on alkamaisillaan. Tavoite ei kuitenkaan sisällä siirtymistä sähköiseen toimintatapaan kaikkien asiakkaiden kanssa, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta verkkolaskujen vastaanottoon. Yrityksen oma toive on, että verkkolaskutus saataisiin ensisijaisesti käyttöön suurimpien laskuvolyymien asiakkaiden kanssa. Myös asiakkaita, joilla verkkolaskuvalmiudet eivät vielä ole kunnossa, on hyvä tiedottaa verkkolaskutuksen käyttöönotosta.
7. Sähköistä arkistointia on mietittävä kustannustehokkuuden näkökulmasta. Pienen yrityksen voi olla järkevintä toteuttaa arkistointi itse, mutta tällöin on osattava huolehtia tallennusmuotojen oikeellisuudesta ja säilyvyydestä riittävän ajan. Laskutusohjelmistot sisältävät usein mahdollisuuden kirjanpidon arkistointiin, jolloin yrityksen ei tarvitse itse pohtia ja päättää, mikä arkistointiratkaisu on paras, sillä ohjelmistotuottajalla on vastuu tiedon toimivuudesta sekä aineiston luettavuudesta kymmenen vuoden ajan. Kolmas vaihtoehto on antaa kirjanpito kokonaan ulkopuolisen palveluntarjoajan hoidettavaksi, jolloin vastuu siirtyy pois itseltä.

Edellä kuvattujen vaiheiden kautta yrityksellä on realistiset mahdollisuudet saada verkkolaskutus käyttöön seuraavaan sesonkiin, syksyyn 2011, mennessä.

Lähteet

Aktia. 2010. Verkkolasku - näin se toimii. Luettu 1.11.2010.

http://www.aktia.fi/yrittajille/maksuliikenne/sahkoinen_asiointi/sahkoinen_laskutus/sahkoinen_laskutus-miten_se_toimii

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta. 2009. Sähköisen laskutuksen työryhmä: toimenpiteet verkkolaskun edistämiseksi. Viitattu 30.5.2010.

http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/files/136/verkkolaskun_loppuraportti_loppuullinen29012009b.pdf

Arola, M. Sähköpostitiedustelu: "Kysymyksiä liittyen yrityksen verkkolaskutuksen aloittamiseen". 14.10.2010. Rahoituspäällikkö. Aktia Pankki Oyj. Viitattu 16.10.2010.

Atsoft Oy Mäkinen. 2004. Sähköinen laskutus. Luettu 26.5.2010.

<http://atsoft.fi/wlxmllasku.htm>

BASWARE Oyj. 2010. Yritykset siirtyvät vauhdilla verkkolaskutukseen - verkkolasku talousyksiköiden kehityshankkeiden ylivoinainen ykkönen. Luettu 25.5.2010.

http://www.basware.com/FI/News_and_Events/news/Pages/2010_04_06_verkkolasku.aspx

Brax, S. 2006. Sähköinen kirjanpitoaineiston arkistointi Yrityspalvelu Joviaali Oy:ssä. Tampereen ammattikorkeakoulu. Tutkintotyöraportti. Luettu 1.11.2010.

<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/9213/TMP.objres.530.pdf?sequence=2>

Ceder, I. 2010. Pienyrittäjälle verkkolasku voi maksaa satoja euroja kuussa. Aamulehti. Viitattu 26.8.2010.

<http://www.aamulehti.fi/uutiset/talous/pienyrittajalle-verkkolasku-voi-maksaa-satoja-euroja-kuussa/185721>

Datecno Oy. 2010. Viitattu 14.8.2010.

<http://www.datecno.fi/sepa01.html>

EDILEX. 2000. Yleisohje koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä. Luettu 20.6.2010.

<http://www.edilex.fi/virallistieto/kilaohje/konepito2>

Enfo. Myyntilaskupalvelut kokonaispalveluna. Viitattu 25.7.2010.

<http://www.enfo.fi/myyntilaskupalvelut>

Ensiaskleet verkkolaskutukseen. 2005. Ohjeistus verkkolaskun käyttöönottoa suunnitteleville yrityksille. TIEKE. Luettu 26.5.2010.

http://www.tieke.fi/mp/db/file_library/x/IMG/16895/file/Ohjeistus_verkkolaskutietojen_kayttoon.pdf

Finanssialan keskusliitto. 2008. Maksujärjestelmät. Viitattu 29.8.2010.

http://www.pankkiyhdistys.fi/www/page/fk_www_3778

Finvoice Soveltamisohje Versio 1.2.. 2008. Finanssialan keskusliitto. Viitattu 20.9.2010.

http://www.pankkiyhdistys.fi/verkkolasku/yrityksen_verkkolasku/ladattavat/Tekniset_tiedostot/soveltamisohje12.pdf

Fredman, J. 2009. Tilisanomat 1/2009.

From, M. 2009. Tilisanomat 5/2009.

Gedik, H. 2008. Paperilaskulla ei mitään tulevaisuutta. Tilisanomat 5/2008.

HelpostiLasku. Vertaile tuotteita. Viitattu 15.11.2010.

<http://www.helpostilasku.com/tuotteet/vertailu>

Itella A. Mikä on verkkolasku? Viitattu 30.5.2010.

<https://www.verkkolasku.info/a/ec/vlinfo/info?infopage=0>

Itella B. Verkkolaskutuksen ja EDI-laskutuksen erot. Viitattu 24.7.2010.

<https://www.verkkolasku.info/a/ec/vlinfo/info?infopage=5>

Itella C. Verkkolaskutuksen hyödyt. Viitattu 24.7.2010.

<https://www.verkkolasku.info/a/ec/vlinfo/info?infopage=6>

Itella D. Itella - iPost. Faktat. Viitattu 4.9.2010.

<http://ipost.itella.net/faktat.html>

Kankkunen, M. 2008. Onnistunut sähköisen laskutuksen käyttöönotto - Case Smilehouse-konserni. Laurea Leppävaara. Espoo. Opinnäytetyö.

Kirjanpidon ABC. 2009. Taloushallintoliitto ry. Viitattu 5.9.2010.

http://www.taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/kirjanpidon_abc/

Kettunen, A. 2009. Sähköinen laskutus yleistyy nopeasti. MTV3.fi. Viitattu 25.7.2010.

<http://www.mtv3.fi/uutiset/talous.shtml/arkistot/talous/2009/12/1025957>

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa -sähköiset talouden prosessit käytännössä. Juva: WSOYpro.

Launonen, P. 2009. Verkkolasku syrjäyttää paperilaskun. TIEKE.

http://www.tieke.fi/julkaisut/tiedosta-lehti/?ARTICLE_NUM=37416

MikroPC. 2003. Verkkolaskussa on järkeä.

<http://mikropc.net/nettilehti/pdf/2711200358.pdf>

Nordea. 2010. E-lasku. Viitattu 25.7.2010.

<http://www.nordea.fi/Henkil%C3%B6asiakkaat/Internet+ja+puhelin/Internet-palvelut/E-lasku/911742.html>

Posti. Mikä NetPosti on? Viitattu 25.7.2010.

<http://posti.fi/netposti/>

SEPA-esite pk-yrityksille. 2/2010. Finanssialan keskusliitto. Luettu 20.10.2010.

http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_4539

Siltala, T. 2009. Verkkolasku on liian kallis pk-yrittäjille. Tietoviikko. Viitattu 21.8.2010.

<http://www.tietoviikko.fi/taustat/article272338.ece>

Suomen Pankki. Yhtenäinen euromaksualue (SEPA). Viitattu 15.8.2010.

<http://www.bof.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>

Suomen Yrittäjät A. Sähköinen taloushallinto. Viitattu 26.5.2010.

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/taloushallinto/sahkoinentaloushallinto/>

Suomen Yrittäjät B. Verkkolasku. Viitattu 30.5.2010.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/taloushallinto/verkkolasku/>

Suomen Yrittäjät C. Verkkolaskupalvelut 2009. Viitattu 27.8.2010.
http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomen_yrittajat/tutkimukset/verkkolaskupalvelut2009/

Suominen, R. 2008. Sähköisen laskun käyttö pk-yrityksissä 2008. Suomen Yrittäjät. Luettu 7.10.2010.
<http://www.yrittajat.fi/File/2d62d78e-c802-4755-a1c0-a82dbb791c39/Verkkolasku.pdf>

TIEKE A. Verkkolaskutuksen hyödyt. Viitattu 24.5.2010.
http://www.tieke.fi/liiketoimintapalvelut/verkkolaskufoorumi/tietoa_verkkolaskusta/verkkolaskutuksen_hyodyt/

TIEKE B. Verkkolaskun käyttöönotto. Viitattu 24.7.2010.
http://www.tieke.fi/verkkokaveri/teemat/taloushallinto_ja_verkkolasku/verkkolaskutus/verkkolaskun_kayttoonotto/

TIEKE C. Verkkolaskuosoitteisto. Viitattu 21.8.2010.
<http://www.tieke.fi/liiketoimintapalvelut/verkkolaskuosoitteisto/>

TIEKE D. Verkkolaskufoorumin jäsenet. Viitattu 30.8.2010.
<http://www.tieke.fi/liiketoimintapalvelut/verkkolaskufoorumi/jasenyrietykset/>

Tietotekniikan käyttö yrityksissä 2008. Tilastokeskus. Viitattu 26.5.2010.
http://www.tilastokeskus.fi/til/icte/2008/icte_2008_2008-11-20_kat_004_fi.html

Verkkokaveri.fi. 2005. Sähköinen arkistointi. Luettu 12.10.2010.
http://www.tieke.fi/verkkokaveri/teemat/tietotekniikkahankinnat/tietotekniikan_hankinta/hankinnassa_huomioitavaa/yrityksen_tietojarjestelmat/sahkoinen_arkistointi/

Verkkolaskufoorumin kevätseminaari. 2009. TIEKE. Viitattu 25.8.2010.
http://www.tieke.fi/seminaarit/verkkolaskufoorumi/2009/kevatsenaari_2009/

Verkkolaskupalvelut 2009-tutkimus. Suomen Yrittäjät. Viitattu 28.8.2010.
<http://www.yrittajat.fi/File/fff75a66-61ab-413d-b568-d1d133e9fd16/Verkkolaskupalvelut2009.pdf>

Kuviot

<u>Kuvio 1: Sähköisen laskun (verkkolasku, EDI-lasku tai muu sähköinen lasku)</u>	
<u>lähtettäminen yrityksissä vuonna 2007.....</u>	<u>10</u>
<u>Kuvio 2: Paperilaskun käsittelyprosessi.....</u>	<u>23</u>
<u>Kuvio 3: Verkkolaskutusratkaisut.....</u>	<u>30</u>

Liitteet

Liite 1 Finvoice 1.2-malli - Sauma

Liite 2 Marmorikynttilä Oy:n kysymyksiä ohjelmistotoimittajalle vastauksineen

Finvoice 1.2 -malli - Sauma

Finvoice 1.2 malli

Peruslasku

```

<SOAP-ENV:Envelope xmlns:SOAP-ENV="http://schemas.xmlsoap.org/soap/envelope/" xmlns:xlink="http://www.w3.org/1999/xlink"
xmlns:eb="http://www.oasis-open.org/committees/ebxml-msg/schema/msg-header-2_0.xsd">
  SAUMA
  <SOAP-ENV:Header>
    <eb:MessageHeader xmlns:eb="http://www.oasis-open.org/committees/ebxml-msg/schema/msg-header-2_0.xsd" SOAPENV:
mustUnderstand="1" eb:id="20030222133003285">
      <eb:From>
        <eb:PartyId>FI9859292720000267</eb:PartyId>
        <eb:Role>Sender</eb:Role>
      </eb:From>
      <eb:From>
        <eb:PartyId>OKOYFIHH</eb:PartyId>
        <eb:Role>Intermediator</eb:Role>
      </eb:From>
      <eb:To>
        <eb:PartyId>FI9859292720000267</eb:PartyId>
        <eb:Role>Receiver</eb:Role>
      </eb:To>
      <eb:To>
        <eb:PartyId>OKOYFIHH</eb:PartyId>
        <eb:Role>Intermediator</eb:Role>
      </eb:To>
      <eb:CPAId>yoursandmycpa</eb:CPAId>
      <eb:ConversationId>nnnn</eb:ConversationId>
      <eb:Service>Routing</eb:Service>
      <eb:Action>ProcessInvoice</eb:Action>
      <eb:MessageData>
        <eb:MessageId>ASTEST1/26112003</eb:MessageId>
        <eb:Timestamp>2003-10-24T11:12:12+02</eb:Timestamp>
        <eb:RefToMessageId/>
      </eb:MessageData>
    </eb:MessageHeader>
  </SOAP-ENV:Header>
  <SOAP-ENV:Body>
    <eb:Manifest eb:id="Manifest" eb:version="2.0">
      <eb:Reference eb:id="Finvoice" xlink:href="20020209-133003">
        <eb:schema eb:location="http://www.pankkiyhdistys.fi/verkkolasku/finvoice/finvoice.xsd" eb:version="2.0"/>
      </eb:Reference>
    </eb:Manifest>
  </SOAP-ENV:Body>
</SOAP-ENV:Envelope>
<?xml version="1.0" encoding="ISO-8859-15"?>
<!-- edited with XML Spy v4.2 U (http://www.xmlspy.com) by Jussi Paasikallio (OKOBANK Group) -->
<!-- Sample XML file generated by XML Spy v4.2 U (http://www.xmlspy.com)-->
<!DOCTYPE Finvoice SYSTEM "Finvoice.dtd">
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="Finvoice.xsl"?>
<Finvoice Version="1.0">
  <SellerPartyDetails>
    <SellerPartyIdentifier>0123456-7</SellerPartyIdentifier>
    <SellerOrganisationName>MALLI/Pullin Kala Oy</SellerOrganisationName>
    <SellerOrganisationTaxCode>0123456-7</SellerOrganisationTaxCode>
    <SellerPostalAddressDetails>
      <SellerStreetName>Haapatie 7</SellerStreetName>
      <SellerTownName>Helsinki</SellerTownName>
      <SellerPostCodeIdentifier>00100</SellerPostCodeIdentifier>
      <CountryCode>FI</CountryCode>
      <CountryName>FINLAND</CountryName>
      <SellerPostOfficeBoxIdentifier>PL 302</SellerPostOfficeBoxIdentifier>
    </SellerPostalAddressDetails>
    </SellerPartyDetails>
    <SellerContactPersonName>Hanna Paananen</SellerContactPersonName>
    <SellerCommunicationDetails>
      <SellerPhoneNumberIdentifier>050-5432659</SellerPhoneNumberIdentifier>
      <SellerEmailAddressIdentifier>hanna.paananen@pullinkala.fi</SellerEmailAddressIdentifier>
    </SellerCommunicationDetails>
    <SellerInformationDetails>
      <SellerHomeTownName>Helsinki</SellerHomeTownName>
      <SellerVatRegistrationText>Alv. Rek.</SellerVatRegistrationText>
      <SellerVatRegistrationDate Format="CCYYMMDD">19990321</SellerVatRegistrationDate>
      <SellerPhoneNumber>(09) 542 1222</SellerPhoneNumber>
      <SellerFaxNumber>(09) 542 1222</SellerFaxNumber>
      <SellerCommonEmailAddressIdentifier>palaute@pullinkala.fi</SellerCommonEmailAddressIdentifier>
      <SellerWebaddressIdentifier>www.pullinkala.fi</SellerWebaddressIdentifier>
    </SellerAccountDetails>
    <SellerAccountID IdentificationSchemeName="IBAN">FI1234567890123456</SellerAccountID>
    <SellerBic IdentificationSchemeName="BIC">OKOYFIHH</SellerBic>
  </Finvoice>

```

Liite 1

```

</SellerAccountDetails>
<SellerAccountDetails>
<SellerAccountID IdentificationSchemeName="IBAN">FI1234567890123456</SellerAccountID> X
<SellerBic IdentificationSchemeName="BIC">NDEAFIHH</SellerBic> X
</SellerAccountDetails>
</SellerInformationDetails>
<BuyerPartyDetails>
<BuyerPartyIdentifier>CL12221</BuyerPartyIdentifier> X
<BuyerOrganisationName>Kalakauppa Viikkunen</BuyerOrganisationName> X
<BuyerPostalAddressDetails>
<BuyerStreetName>Haapatie 1</BuyerStreetName> X
<BuyerTownName>Helsinki</BuyerTownName> X
<BuyerPostCodeIdentifier>00211</BuyerPostCodeIdentifier> X
<CountryCode/> X
<CountryName/>
<BuyerPostOfficeBoxIdentifier/>
</BuyerPostalAddressDetails>
</BuyerPartyDetails>
<BuyerOrganisationUnitNumber></BuyerOrganisationUnitNumber> X
<BuyerContactPersonName>Maija Viikkunen</BuyerContactPersonName>
<BuyerCommunicationDetails>
<BuyerPhoneNumberIdentifier>(09) 542 1222</BuyerPhoneNumberIdentifier>
<BuyerEmailAddressIdentifier>maija.viikkunen@kolumbus.fi</BuyerEmailAddressIdentifier>
</BuyerCommunicationDetails>
<DeliveryPartyDetails>
<DeliveryOrganisationName>Kalakauppa Viikkunen</DeliveryOrganisationName> X
<DeliveryPostalAddressDetails>
<DeliveryStreetName>Haapatie 1</DeliveryStreetName> X
<DeliveryTownName>Helsinki</DeliveryTownName> X
<DeliveryPostCodeIdentifier>00211</DeliveryPostCodeIdentifier> X
</DeliveryPostalAddressDetails>
</DeliveryPartyDetails>
<DeliveryDetails>
<DeliveryDate Format="CCYYMMDD">20031024</DeliveryDate> X
<DeliveryMethodText></DeliveryMethodText>
<DeliveryTermsText></DeliveryTermsText>
</DeliveryDetails>
<InvoiceDetails>
<InvoiceTypeCode>INV01</InvoiceTypeCode> X
<InvoiceTypeText>LASKU</InvoiceTypeText> X
<OriginCode>Origin</OriginCode>
<InvoiceNumber>1/2003</InvoiceNumber> X
<InvoiceDate Format="CCYYMMDD">20031024</InvoiceDate> X
<SellerReferenceIdentifier>212</SellerReferenceIdentifier> X
<OrderIdentifier>T10988</OrderIdentifier> X
<InvoiceTotalVatExcludedAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">100,00</InvoiceTotalVatExcludedAmount> X
<InvoiceTotalVatAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">22,00</InvoiceTotalVatAmount> X
<InvoiceTotalVatIncludedAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">122,00</InvoiceTotalVatIncludedAmount> X
<ShortProposedAccountIdentifier>9922</ShortProposedAccountIdentifier>
<NormalProposedAccountIdentifier>8822</NormalProposedAccountIdentifier>
<AccountDimensionText>4500</AccountDimensionText>
<VatSpecificationDetails>
<VatBaseAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">100,00</VatBaseAmount> X
<VatRatePercent>22</VatRatePercent> X
<VatRateAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">22,00</VatRateAmount> X
</VatSpecificationDetails>
<PaymentTermsDetails>
<PaymentTermsFreeText>14 päivää netto</PaymentTermsFreeText> X
<PaymentOverDueFineDetails>
<PaymentOverDueFineFreeText>Yliaikakorko 16%</PaymentOverDueFineFreeText> X
<PaymentOverDueFinePercent>16</PaymentOverDueFinePercent> X
</PaymentOverDueFineDetails>
</PaymentTermsDetails>
</InvoiceDetails>
<PaymentStatusDetails>
<PaymentStatusCode>NOTPAID</PaymentStatusCode>
</PaymentStatusDetails>
<VirtualBankBarcode>25000321000222900012200000000000000862074102062800009</VirtualBankBarcode>
<InvoiceRow>
<ArticleIdentifier>123213123332123</ArticleIdentifier> X
<ArticleName>TUURA</ArticleName> X
<BuyerArticleIdentifier>1232321232332</BuyerArticleIdentifier>
<DeliveredQuantity QuantityUnitCode="Kpl">10</DeliveredQuantity> X
<OrderedQuantity QuantityUnitCode="Kpl">10</OrderedQuantity>
<UnitPriceAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR" UnitPriceUnitCode="e/kpl">5,00</UnitPriceAmount> X
<RowIdentifier>221</RowIdentifier>
<RowIdentifierDate Format="CCYYMMDD">20030611</RowIdentifierDate>
<RowDeliveryDate Format="CCYYMMDD">20030615</RowDeliveryDate> X
<RowShortProposedAccountIdentifier>9922</RowShortProposedAccountIdentifier>
<RowNormalProposedAccountIdentifier>8822</RowNormalProposedAccountIdentifier>
<RowAccountDimensionText>4500</RowAccountDimensionText>
<RowFreeText>Tuurat myydään varsien kanssa ja tässä merkkejä:={}}[ääöÄÄÖ.</RowFreeText>
<RowDiscountPercent>0</RowDiscountPercent>
<RowVatRatePercent>22</RowVatRatePercent> X

```

Liite 1

<RowVatAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">11,00</RowVatAmount>	X	
<RowVatExcludedAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">50,00</RowVatExcludedAmount>	X	
<RowAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">61,00</RowAmount>	X	
</InvoiceRow>		
<InvoiceRow>		
<ArticleIdentifier>123213123332123</ArticleIdentifier>		
<ArticleName>HUOLLON VUOSIMAKSU</ArticleName>		
<StartDate Format="CCYYMMDD">20030611</StartDate>		
<EndDate Format="CCYYMMDD">2003062011</EndDate>		
<RowShortProposedAccountIdentifier>9923</RowShortProposedAccountIdentifier>		
<RowNormalProposedAccountIdentifier>8823</RowNormalProposedAccountIdentifier>		
<RowAccountDimensionText>4500</RowAccountDimensionText>		
<RowVatRatePercent>22</RowVatRatePercent>		
<RowVatAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">11,00</RowVatAmount>		
<RowVatExcludedAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">50,00</RowVatExcludedAmount>		
<RowAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">61,00</RowAmount>		
</InvoiceRow>		
<EpiDetails>		
<EpiIdentificationDetails>		
<EpiDate Format="CCYYMMDD">20020612</EpiDate>	X	
<EpiReference>1</EpiReference>	X	
</EpiIdentificationDetails>		
<EpiPartyDetails>		
<EpiBfiPartyDetails>		
<EpiBfiIdentifier IdentificationSchemeName="BIC">OKOYFIHH</EpiBfiIdentifier>	X	
</EpiBfiPartyDetails>		
<EpiBeneficiaryPartyDetails>		
<EpiNameAddressDetails>Pullin Kala</EpiNameAddressDetails>	X	
<EpiBei>XXXX</EpiBei>	X	
<EpiAccountID IdentificationSchemeName="IBAN">FI1234567890123456</EpiAccountID>	X	
</EpiBeneficiaryPartyDetails>		
</EpiPartyDetails>		
<EpiPaymentInstructionDetails>		
<EpiRemittanceInfoIdentifier IdentificationSchemeName="SPY">8620741</EpiRemittanceInfoIdentifier>		X
<EpiInstructedAmount AmountCurrencyIdentifier="EUR">122,00</EpiInstructedAmount>	X	
<EpiCharge ChargeOption="SHA">SHA</EpiCharge>	X	
<EpiDateOptionDate Format="CCYYMMDD">20031028</EpiDateOptionDate>	X	
</EpiPaymentInstructionDetails>		
</EpiDetails>		
</Finvoice>		

Marmorikynttilän kysymyksiä ohjelmistotoimittajalle

Laatija Esa Lahtomaa 15.9.2010

Marmorikynttilä / kysymykset

1 Avoinna olevat asiat siellä teillä:

1.1 Kysymys:

- hinnoittelu: kuinka ketjukohtainen (laskutusasiakas-kohtainen) hinnasto voidaan syöttää järjestelmään, niin ettei jokaista toimitusosoitetta / toimitusasiakasta kohden jouduta tekemään omaa hinnastoa

1.2 Kysymys:

- SEPA-muutoksia ei oltu viimeisen tiedon mukaan vielä tehty sovelluksiin, onko ne nyt olemassa?
- tilausten sähköinen vastaanotto, onko siitä saatavissa saapuvan datan sisältö ja tieto, miten tiedot ladataan Saumaan

1.4 Kysymys:

- tilausten sähköinen vastaanotto puuttuu myös tarjouksesta eikä sitä ole mahdollista testata, niin kuin ei myöskään lähtevien verkkolaskujen osuutta tässä meille kokeiluun asennetussa versiossa.

2 Tässä kysymykset koskien verkkolaskua:

2.1 Kysymys:

BuyerPartyIdentifier > Mikä/mistä tunnus tulee? Onko meidän yrityksen antama tunniste/as.nro ostajalle (keskusliikkeelle)?

2.2 Kysymys:

BuyerOrganisationUnitNumber > Mikä tieto tässä kohtaa näkyy? Voisiko olla esim. myymäläkohtainen tunnus keskusliikkeen (ostaja) alla toimiville yksiköille (kaupat, joille toimitus). Myymäläkohtaiset tunnukset on meille keskusliikkeiden taholta annettu ja niiden tulee näkyä laskulla.

2.3 Kysymys:

DeliveryMethodText & DeliveryTermsText > Eivätkö näy laskulla? Tähän asti laskumme paperiversiossa on ollut näkyvissä sekä toimitustapa että toimitusehdot.

2.4 Kysymys:

Seller ReferenceIdentifier > Mikä tieto välittyy? Mallissa oli jokin numerotunnus, mistä tulee?

2.5 Kysymys:

OrderIdentifier > Mistä tieto otetaan? Meidän vai asiakkaan antama tilausnumero?

2.6 Kysymys:

ArticleIdentifier > Mistä tuotenro saadaan? Onko se asiakkaan tuotteelle asettama ja käyttämä tuotenro ?

2.7 Kysymys:

BuyerArticleIdentifier> Mikä tämä tieto on ja missä se sijaitsee ohjelmassa?

2.8 Kysymys:

Missä näkyvät mahdolliset alennukset laskussa?